

Nota Openbare ruimte Uden

“ van Gevel tot Gevel”

2015 -2020

juni 2015

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Uden

Contactpersoon: Wim Althuisen

Project: Actualisatie Nota openbare ruimte Uden

Auteurs: Martijn van Duuren ORIE, Annet Muller LiSadvies

Datum: juni 2015

Projectnummer: 5401.01.2015

Inhoud

1. INLEIDING	7
Inleiding	
Planvorming algemeen	
Huidige situatie anno 2015:	
College ambities en doelstelling 2014-2018	
Trends, nieuwe ontwikkelingen	
De visie	
Leeswijzer	
2. ONTSTAAN EN ONTWIKKELING VAN UDEN.....	15
Historische groei	
Uden Regionaal	
Uden en gemeentegrenzen	
3. BEHEERPARAGRAAF.....	21
Beheerkwaliteit	
Huidige beheerkwaliteit	
4. TOTAALSTRUCTUUR UDEN.....	25
Opbouw Uden	
De kernen	
Het landschap	
5. INFRASTRUCTUUR	28
A50	
De Noordelijke – Zuidelijke rondweg	
Verbinding Industrielaan	
De Entree	
Hoofdinfrastructuur Uden	
Centrumring	
Historische Routes	
6. HET CENTRUM	43
Kernwinkelgebied	
Parkeervelden	
De passages	
Bevoorradingsstraten	
De Centrum inrichting (verharding en straatmeubilair)	
7. HET OVERGANGSGEBIED.....	53
De schil rondom het Centrum	
8. STEDELIJK GROEN EN WATER	56
Groenzones binnen Uden	
Groene zones langs lijnen en randen	
Parken en functionele groengebieden	
9. DE WOONWIJKEN UDEN	63
Eerste planmatige uitbreidingen 1950	
Woonwijken uit de periode 1960	
Woonwijken uit de periode 1970	

Wijk uit de periode 1980
 Wijken uit de periode 1990
 Woningbouw periode 2000
 Woningbouw periode 2010
 Villawijken uit verschillende perioden

10. WERKGEBIEDEN.....75

Werkgebieden (bedrijventerreinen)

11. VOLKEL EN ODILIAPEEL.....77

Volkel

Odiliapeel

12. HET BUITENGEBIED81

Het ontginningslandschap

Het peelrand- en beekdallandschap

Buurtschappen

Publiekstrekkende voorzieningen in buitengebied

Fietsroutes in het buitengebied

13. BIJZONDERE ONDERDELEN.....91

Reclame (aanplakborden, reclameborden)

Evenemententerrein

Kunst

Verkeersborden

Straatmeubilair (verlichting, containers banken, afvalbakken, fietsenstalling)

Terrassen

Speelplekken

Rolluiken

Uitstaling winkels

invaliden- & gehandicaptenvoorzieningen (geleidenstroken en parkeervoorziening)

30 - 50 km zones

14. SPEERPUNTEN98

Karakteristieke beelden Uden

Nota openbare ruimte Uden "van Gevel tot Gevel"

1. Inleiding

Inleiding

Uden is een prachtige groene gemeente met ruim 40.000 inwoners en bestaat uit de kern Uden, de dorpen Volkel en Odiliapeel en een indrukwekkend buitengebied met vele buurtschappen. De gemeente Uden is een aantrekkelijke woongemeente met veel voorzieningen. Uden wil de gemêleerde samenleving blijven die zij al decennia is. Een goed voorzieningenniveau bieden aan de (potentiële) inwoners op een breed terrein (zoals winkels, cultuur, sport, werkgelegenheid) is van wezenlijk belang. Uden moet ook in de toekomst dé gemeente in de regio zijn waar iedereen wil wonen, werken, winkelen, recreëren, vestigen.

Voor de gemeente is het essentieel een visie en beleid voor de langere termijn te ontwikkelen voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte de “leefomgeving”. De inrichting geeft de openbare ruimte een eigen identiteit en herkenbaarheid. Basis van het beheer is de inrichting, maar ook het gebruik van de openbare ruimte. De beleving die een gebruiker heeft, wordt gevormd door de samenhang van deze drie aspecten.

Deze aspecten bepalen in hoge mate de nieuwe ontwikkelingen, maatregelen die genomen moeten worden en de wijze waarop dit georganiseerd wordt om de gewenste beeldkwaliteit te bereiken, te behouden en dus een “toekomstbestendig leefbare openbare ruimte”. Kortom de gemeente Uden heeft de zorg voor de ontwikkeling, functioneren, het gebruik en het in stand houden van de hele openbare ruimte “**van Gevel tot Gevel**”.

Aanleiding

Om de openbare ruimte van gemeente Uden zo goed mogelijk te ontwikkelen, te functioneren en te beheren heeft de gemeente in 2008 de Nota Openbare Ruimte (NOR) opgesteld met bijbehorende kwaliteitskaarten en beheerkwaliteitsdoorrekening. Inmiddels is het alweer zeven jaar geleden en hebben er diverse ontwikkelingen plaats gevonden. Stagnering in de ruimtelijk ontwikkelingsplannen en de areaaluitbreidingen zijn wel één van de ontwikkelingen die plaats hebben gevonden met ook enig effect in de gemeente Uden. Daarom ligt hier een geëvalueerde en geactualiseerde Nota van deze Nota 2008 “**Nota Openbare ruimte Uden – van Gevel tot Gevel**”.

Doelstelling

Deze nota dient als handvat voor zowel de ontwerper, de beheerder als de bestuurder om tot een kenmerkende, functionele, duurzaam, beheerbare openbare ruimte te komen waar de inwoners zich in kunnen verplaatsen en elkaar kunnen ontmoeten. Deze nota vertaalt het coalitieakkoord en de programmabegroting naar een visie en kader voor de openbare ruimte in gemeente Uden. Tevens is de nota het kader voor diverse inrichtingsplannen en beheerkwaliteitsplannen.

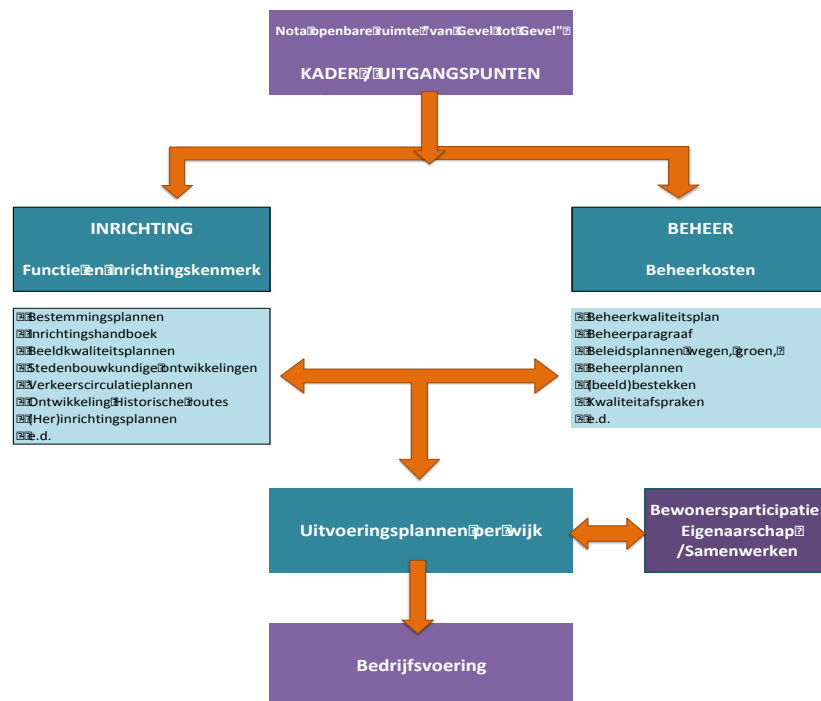
In deze Nota wordt antwoord gegeven op drie vragen:

1. Welke visie heeft de gemeente op de openbare ruimte van “Gevel tot Gevel”?
2. Welke inrichting- en beheerambitie streeft de gemeente Uden na?
3. Wat is de functie van de openbare ruimte per element en gebiedstype en welke de kenmerken en uitgangspunten horen hierbij?

In deze nota is dit vorm gegeven door de ambitie, de functie, karakteristiek, kenmerken en de kwaliteiten van de openbare ruimte van “Gevel tot Gevel” te beschrijven, gerangschikt naar typologie. Bovendien worden in deze nota de aanbevelingen van 2008 geëvalueerd en bijgesteld.

Planvorming algemeen

De Nota “**Nota Openbare ruimte Uden – van Gevel tot Gevel**” maakt deel uit van bredere planvorming m.b.t. de inrichting, ontwikkeling en het beheer van de openbare ruimte. Hieronder staat schematisch de relatie met de andere (beleids)plannen weergegeven. Om deze nota daadwerkelijk als handvat voor zowel de ontwerper, de beheerder als de bestuurder te laten zijn is het van belang dat de kenmerken, uitgangspunten en aanbevelingen uit de nota zowel bij nieuwe ontwikkelingen, nieuwe beleidsplannen, (her)inrichting en beheermaatregelen worden getoetst, toegepast en daadwerkelijk uitgevoerd. Dit betekent dat het toepassen van het onderstaand processchema vanzelfsprekend gaat worden.

Huidige situatie anno 2015:

Wat is de eerste indruk van een argeloze bezoeker over de kwaliteit van de openbare ruimte in Uden?

Hier wordt de huidige visuele situatie beschreven, vrij van enige kennis of achtergrond informatie.

- Uden is net zoals in 2008 goed verzorgd. De inrichting lijkt niet overdadig, eerder sober, maar overall is het schoon en ziet het groen er fris en goed onderhouden uit.
- Uden kent contrasten. Zo oogt het groen in de buitenwijken, zo stenig zijn sommige delen van het centrum.
- Bijzonder in Uden is de grote hoeveelheid vormbomen en hagen. Zeer bijzonder is het grote aantal boomsoorten en het vakmanschap. Dit bepaalt vooral in de kern van Uden het karakter.
- Uden heeft een rafelig overgangsgebied tussen centrum en woonwijken. Hier is de oriëntatie slecht en de inrichting rommelig.
- De hoofdontsluitingswegen in Uden bestaan voornamelijk uit asfalt. De buurt- en woonstraten bestaan voornamelijk uit elementverharding. Die per wijk met verschillende kleursamenstelling is uitgevoerd.
- Uden is vooral gebouwd op een zandondergrond. Hierdoor liggen de verhardingen op een stabiele ondergrond.
- De openbare verlichting sluit aan bij functie van de weg en de sfeer van de woongebieden en daar waar economisch verantwoord sluit de toegepaste verlichting aan bij landelijke ontwikkelingen op gebied van duurzaamheid (energielabel C).
- Uden heeft nauwelijks zichtbaar water in de woonomgeving. Door de diepe waterstand en de begroeide taluds is water veelal aan het oog onttrokken. Een aantal waterpartijen hebben ook een oranje kleur door de aanwezigheid van ijzer in de ondergrond (wijst)
- Uden heeft zeer ruime profielen met een eenvormige inrichting. Hierdoor is ook de oriëntatie niet eenvoudig. Maar Uden heeft gelukkig zijn kerktorens. Deze zijn vanuit vele routes zichtbaar en vergroten de oriëntatie in de openbare ruimte.

College ambities en doelstelling 2014-2018

Het college van Uden heeft haar inhoudelijke ambities en het bijbehorende uitvoeringsprogramma voor de raadsperiode tot 2014-2018 vastgelegd in het coalitieakkoord en programmabegroting 2015 met als hoofddoel **“Samen voor een vitaal Uden”**.

Hieronder worden de belangrijkste ambitie en speerpunten vanuit deze college doelstellingen voor de Nota Openbare ruimte Uden puntsgewijs benoemd.

Duurzaam wonen en ondernemen

Het voorzien in de woonbehoefte is een belangrijke ambitie. Goed wonen maakt ook goed werken en goed ontspannen mogelijk. De rol van de vrijetijds- economie wordt de komende periode groter, zowel in het winkelcentrum als in het buitengebied

Bouwen naar behoefte:

- Het woningaanbod wordt afgestemd op de huidige en toekomstige behoeften. Door aanbieden van grondgebonden woningen met een tuin en aan woningen waar ouderen zo lang mogelijk kunnen blijven wonen.

Versterken economisch klimaat:

- Het Zorgpark op Uden-Noord wordt verder ontwikkeld als nieuwe economische drager. De ligging nabij de Maashorst biedt kansen voor verbindingen tussen natuur, gezondheid en voedsel.
- Het op de kaart zetten van Uden-Noord vraagt om een duidelijk profiel voor de entree van Uden. De gemeente maakt werk van de geluidswallen langs de A50 bij Uden-Noord om middels kwaliteitsverbetering een herkenbare entree te maken. Tevens wordt op Uden-Noord het regionale bedrijvenpark verder ontwikkeld.

- Het Udense winkelcentrum moet het meest attractieve centrum van de regio blijven. Funshopping, beleving en het stimuleren van de combinatie van een webactiviteit met een winkelruit zijn hiervoor de nieuwe pijlers voor de toekomst.

Versterken buitengebied:

- De agrarische sector (buiten gebied) is een belangrijke economische factor en tevens werkgever. Daar waar agrarische bedrijven willen omschakelen naar een passende (recreatieve) invulling in het buitengebied, kunnen zij op steun van de gemeente rekenen. De gemeente stimuleert de verkoop van streekproducten.

Maximaal meedoen

Actief burgerschap staat voorop. Meedoen in de samenleving maakt mensen sterker. Samen zorgen voor een leefbare omgeving maakt mensen meer betrokken. De gemeente streeft er naar dat burgers zoveel mogelijk in staat worden gesteld om zelfredzaam te zijn.

Leefbare wijken:

- Samenleven betekent een groene, gezellige, gezonde en gastvrije gemeente waarin iedereen zich thuis voelt en waar mensen graag zijn.
- De leefbaarheid in de wijken en de dorpen Volkel en Odiliapeel dienen te worden vergroot door bijvoorbeeld een actieve rol van de gebiedsplatforms en het stimuleren van burgerinitiatieven.

Goed leven en ontmoeten

Goed leven en ontmoeten begint bij onder andere een goede kwaliteit van de openbare ruimte, van verkeer en van multifunctionele accommodaties. Maatwerk, draagvlak en betrokkenheid zijn sleutelbegrippen om ontmoetingen te laten werken.

Samen de leefomgeving inrichten:

- Het leefbaar maken en houden van de omgeving staat voorop. Bij ontwikkelingen in die omgeving worden bewoners en gebiedsplatforms betrokken.
- De openbare ruimte nodigt burgers uit om elkaar te ontmoeten en samen te ontspannen. Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met speelruimtes voor de jeugd én ontmoetingsplekken voor ouderen.
- De openbare ruimte dient zo groen mogelijk te worden ingericht. Waar groen verdwijnt moet dat weer gecompenseerd worden. Hierbij wordt gedacht aan het aanleggen van moestuinen in samenwerking met bewoners en instellingen.
- Er vindt een onderzoek plaats om de hoeveelheid verkeersborden terug te brengen door het 'shared space' concept.
- Verkeersveiligheid is een belangrijk thema. Kinderen moeten veilig naar school kunnen. De fietsers en voetgangers maken gebruik van goed begaanbare en veilige fiets- en wandelroutes.

Dienstbare en betrouwbare overheid .

Financiën op orde houden:

- Het financieel beleid is gedegen en transparant. De inkomsten en uitgaven van de gemeente zijn in balans. Structurele uitgaven worden betaald uit structurele inkomsten. Uden heeft een sluitende begroting, met voldoende ruimte om tegenvallers op te vangen.

Naar een nieuw evenwicht:

- Er is de laatste periode in Uden flink bezuinigd. Toch heeft Uden een gezonde financiële basis; dat betekent dat haar inkomsten en uitgaven in evenwicht zijn.
- De gemeentelijke organisatie is in balans met haar producten en diensten. Efficiency, kwaliteit en snelheid van handelen in het belang van burgers, bedrijven en verenigingen staan daarbij voorop.
- Een realistische begroting staat voorop.

Programma / projecten 2014-2018:

- Uitvoeren woningmarktonderzoek / herijken woningbouwprogramma.
- Realiseren woningen (continue).
- Herinrichting Marktstraat.
- Impuls Brabantplein.
- Bouw- en woonrijp maken Velmolen Oost, Volkel west fase 2 en Schepersweg.
- Centrumplan Hoek Promenade.
- Aanleg rotonde Kerkstraat.
- Herinrichtingsprojecten zoals o.a. Ruiterweg, Professor Pulserstraat, Keizershof-Jonkerveld en de Verlengde Noordlaan.
- Versterken vestigingsklimaat bedrijventerreinen.
- Inzetten op parkmanagement.
- Verder invullen door het uitgeven van kavels bij Goorkens en Hoogveld.
- Onderzoeken alternatieve exploitatie onverkochte bedrijventerreinen.
- Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de inpassing van speelruimtes voor de jeugd én ontmoetingsplekken voor ouderen.
- Realisatie 'Meer Maashorst' middels Udens project "Beter Bewegen".

Trends, nieuwe ontwikkelingen

Waar moet de openbare ruimte van “Gevel tot Gevel” in gemeente Uden zich op voorbereiden? Wat zijn de te verwachte ingrepen die in combinatie met de ruimtelijke aspecten van invloed zijn op de beeldkwaliteit van de omgeving. Alle gemeenten in Nederland ervaren deze trends en nieuwe ontwikkelingen. Deze zijn:

- Klimaatverandering: De broeikasgasemissies blijven stijgen. Effecten hiervan zijn overal ter wereld al zichtbaar: land- en zee-ijs smelt, de zeespiegel stijgt, meer overstromingen, en extremere afwisseling van hittegolven, watertekorten en bosbranden. Deze extremen zetten woongemeenschappen, ecosystemen en infra-structuren onder druk. Dit betekent voor de openbare ruimte dat er ruimte gecreëerd dient te worden voor waterberging en dat de openbare ruimte zodanig ingericht wordt met groen voor het voorkomen van oververhitting. Tevens zorgen allerlei nieuwe ontwikkelingen en producten voor duurzame energie, zoals o.a. energiezuinige verlichting en het toepassen van het wegdek als een groot zonnepaneel: zonlicht dat op het wegdek valt, wordt opgevangen door zonnecellen en omgezet in elektriciteit – het wegdek als een groot zonnepaneel. De op deze manier opgewekte elektriciteit vindt praktische toepassingen in wegverlichting, verkeersinstallaties, elektrische auto's (die er overheen rijden) en huishoudens.
- Voorbereiden op toekomstige vergrijzing, waardoor woningvoorraad aangepast zal moeten worden aan de vraag. Dit heeft gevolgen voor de inrichting van de openbare ruimte. De toegankelijkheid en comfort voor de verhardingen dienen behouden te blijven en waar mogelijk zelf te worden verbeterd. Daarnaast dient de openbare ruimte het recreatief gebruik te bevorderen en dient de directe leefomgeving voldoende “groen” te zijn ingericht (“Health city”)
- Bij beheer en onderhoud toepassen van Assetmanagement. Dit gaat verder dan onderhoudsmanagement. Het doel is om de optimale prestatie uit de gebruiksmiddelen, de assets, te halen. En dat binnen acceptabele risico's en tegen aanvaardbare kosten, gemeten over de gehele levensduur van de assets.
- Door de economische crisis er momenteel een stagnatie opgetreden in de ruimtelijk ontwikkelingsplannen. Hierdoor zijn er veel braakliggende terreinen in Uden aanwezig, die nu voor andere doeleinden gebruikt kunnen gaan worden, zoals bijvoorbeeld stadslandbouw of tijdelijk een andere functie.
- Toename van vrije tijd en recreatiewensen, een aantrekkelijke toeristische stad willen zijn. In en rondom de kern Uden met het accent ten westen en ten noorden van Uden.
- Aandacht blijven houden voor behoud en versterken van de historische-, cultuurhistorische waarden en de Udense monumenten in samenhang met de inrichting, verlichting en aanlichten van de gebouwen.
- In het buitengebied is er steeds meer aandacht voor agrarische nevenfuncties zoals horeca, kamperen bij de boer, kaasmakerijen, e.d. Hierdoor zal er toename zijn van recreatief gebruik op de landbouwwegen. Eventueel in de gebieden waar recreatie en toerisme in grote schaal gaat toenemen is het wenselijk om een zonering op de landbouwwegen aan te brengen.
- Schaalvergroting van de landbouw, wat vooral effect heeft op de smalle wegen en het kapot rijden van de bermen door de grote landbouwvoertuigen.
- Verdichting en meervoudig ruimtegebruik binnen bestaand gebied om zodoende de aantasting van het landschap te verminderen.
- De openbare ruimte dient toegankelijk te zijn voor iedereen, dus ook voor de visuele gehandicapte gebruiker.
- Oplossen van de parkeerdruk in de wijken en op plekken die hier oorspronkelijk niet voor ontworpen zijn.

De visie

Uden wil een goede kwaliteit van de openbare ruimte. Maatwerk, draagvlak en betrokkenheid zijn sleutelbegrippen om ontmoetingen te laten werken “Samen voor Vitaal Uden.”

Uden wil ook een bereikbare gemeente zijn en mensen moeten zich binnen de gemeente makkelijk kunnen verplaatsen. Voor voetganger, fiets, auto en openbaar vervoer. Ook op lange termijn. Daarom blijft de gemeente investeren in ontwikkeling en kwalitatief goed onderhoud van de openbare ruimte op het niveau zoals beschreven in deze Nota.

Dit bovenstaande kan niet zonder burgerparticipatie. Meedoen in de samenleving maakt mensen sterker. Samen zorgen voor een leefbare omgeving maakt mensen meer betrokken. De gemeente streeft er naar inwoners zoveel mogelijk in staat worden gesteld om zelfredzaam te zijn en zij wil het gezamenlijk eigenaarschap stimuleren.

Kortom een kwalitatief goede openbare ruimte is onmisbaar voor een leefbare openbare ruimte. Een openbare ruimte die toekomstbestendig, functioneel, duurzaam, beheerbaar en kenmerkend is. Het resultaat van alle inspanningen in de openbare ruimte is zichtbaar in het gerealiseerde beeld. Het beeld buiten is feitelijk het product dat geleverd wordt.

De tijd is nu aangebroken om de inrichting- en beheerkwaliteiten goed in beeld te brengen, om zodoende te kunnen anticiperen op transformaties, bezuinigen, risico's, herinrichting en toekomstige uitbreidingen zowel qua ontwerp en inrichting als beheermatig.

De visie van gemeente Uden voor de openbare ruimte van Gevel tot Gevel is dan ook:

“ Een realistisch, toekomstbestendig, leefbare openbare ruimte waren de inwoners elkaar ontmoeten met een gezamenlijk eigenaarschap”

Leeswijzer

Deze nota is opgebouwd uit verschillende hoofdstukken waarin de gehele typologie van de gemeente Uden besproken zal worden. Voorafgaand aan de gedetailleerde beschrijving van de typologieën zal in hoofdstuk 2 een totaal beeld van de karakteristieken van Uden worden geschetst. Dit hoofdstuk bestaat uit de huidige situatie waarin de identiteit van Uden naar voren komt. In de beheerparagraaf wordt de beheerambitie beschreven, zoals vastgesteld in 2008 en geëvalueerd met de huidige beheerkwaliteit anno 2015. In hoofdstuk 4 wordt een beschrijving gegeven van de totaalstructuur. Daarna zal per hoofdstuk een kenmerkende gebiedstypologie worden beschreven. Naast een beschrijving van de ambitie, functie en kenmerken over de inrichting en de beheerkwaliteit zal iedere gebiedstypologie eindigen met uitgangspunten en eventuele aanbevelingen voor het inpassen van nieuwe functies en/of ingrepen in de openbare ruimte.

De opbouw van de nota is zo gerangschikt dat de gemeente Uden beschreven wordt vanuit de eerste kennismaking met het dorp via de infrastructuur. De infrastructuur vormt de verbindende factor tussen alle typologieën en heeft een centrale rol in de opbouw en identiteit van de gemeente Uden. Tussen het centrum en de omliggende woonwijken liggen de stedelijk groen- en waterstructuren. Deze vormen de schakel tussen het omliggende buitengebied en het centrum. Deze komt aan de orde in hoofdstuk 8.

De beschrijvingen van de typologieën van de woonwijken en werkgebieden zijn terug te vinden in de hoofdstukken 9 en 10. Tot de gemeente Uden behoren eveneens de kernen Volkel en Odiliapeel en verschillende buurtschappen. In de hoofdstukken 11 en 12 zal ingegaan worden op deze kenmerkende dorpskernen en het omliggende buitengebied.

In hoofdstuk 13 is een beschrijving gegeven van de belangrijke bijzondere onderdelen in de openbare ruimte. In het laatste hoofdstuk 14 worden de vijf speerpunten benoemd.

Ontwikkeling en realisatie in beeld

Nota openbare ruimte Uden “van Gevel tot Gevel”

2. Ontstaan en ontwikkeling van Uden

Historische groei

Ten westen van de gemeente Uden ligt de Peelrandbreuk, die zorgt voor een kenmerkend hoogteverschil in het landschap. De gemeente Uden is ontstaan op de Peelhorst, het hoger gelegen deel, dat zich kenmerkt door de droge grond. Door deze hogere ligging zijn deze gronden beter geschikt voor de akkerbouw dan de grond in de lager gelegen “Grote Slenk” waar veel kwel omhoog komt. Op enige afstand van de breuk concentreerden zich verschillende kleine kernen aangezien hier de omstandigheden voor de landbouw het gunstigs waren.

Uden is rond 1200 ontstaan door verklontering van een aantal kernen. De verbinding tussen die kernen werd gevormd door de Marktstraat en de wegen die hier op uit kwamen. Dat langs deze wegen de oorsprong lag is nog aan enkele verspreid liggende historische panden af te lezen. Echter een geconserveerd historisch hart is niet aanwezig. Religieuze gebouwen zoals Brigittinessen klooster lagen op de uitvalsroutes vanuit het religieuze hart rondom de Sint Petruskerk. Het centrum is verder ontwikkeld rondom het Pius plein en de Markt. In de ontwikkeling van Uden spelen de ontginningen van de Peel in het begin van de 20ste eeuw een belangrijke rol. Hier ontstonden grote landbouwbedrijven en vele landarbeiderswoningen die nog steeds in zowel Volkel als Odiliapeel veel te vinden zijn.

De grote groei van Uden heeft plaatsgevonden vanaf 1951, mede doordat Uden werd aangewezen als groeikerngemeente en doordat vliegbasis Volkel en later Philips en Dico hier werden gevestigd. Deze groei heeft vooral plaats gevonden in oostelijke richting vanwege de aanwezige

breuklijn. De gebieden tussen de uitvalsroutes werden de afgelopen decennia planmatig volgebouwd met woningbouw en de bijbehorende voorzieningen. In het buitengebied ontwikkelden zich langs deze uitvalsroutes de industriegebieden.

De explosieve groei en gedaanteverwisseling is ook duidelijk zichtbaar in het centrum en zijn directe omgeving. Het gevolg van deze groei is dat de breuklijnen inmiddels doorlopen tot in de huidige kern.

Na de aanwijzing in 1951 als groeikern groeide Uden snel uit van agrarisch-ambachtelijk dorp tot industriële kern. Tussen de bebouwingslinten werden ruim opgezette woonwijken aangelegd. Iedere wijk is karakteristiek voor een bepaalde stedenbouwkundige en architectonische periode. Tussen de wijken ligt een ruime groenstructuur. De combinatie van een netwerk van bebouwingslinten en een groenstructuur, met daartussen planmatig opgezette woonwijken is een kenmerkende kwaliteit van Uden. Uden is onderdeel van de occupatiezone aan de westkant van de Peelhorst, die loopt van de Maashorst tot Boekel.

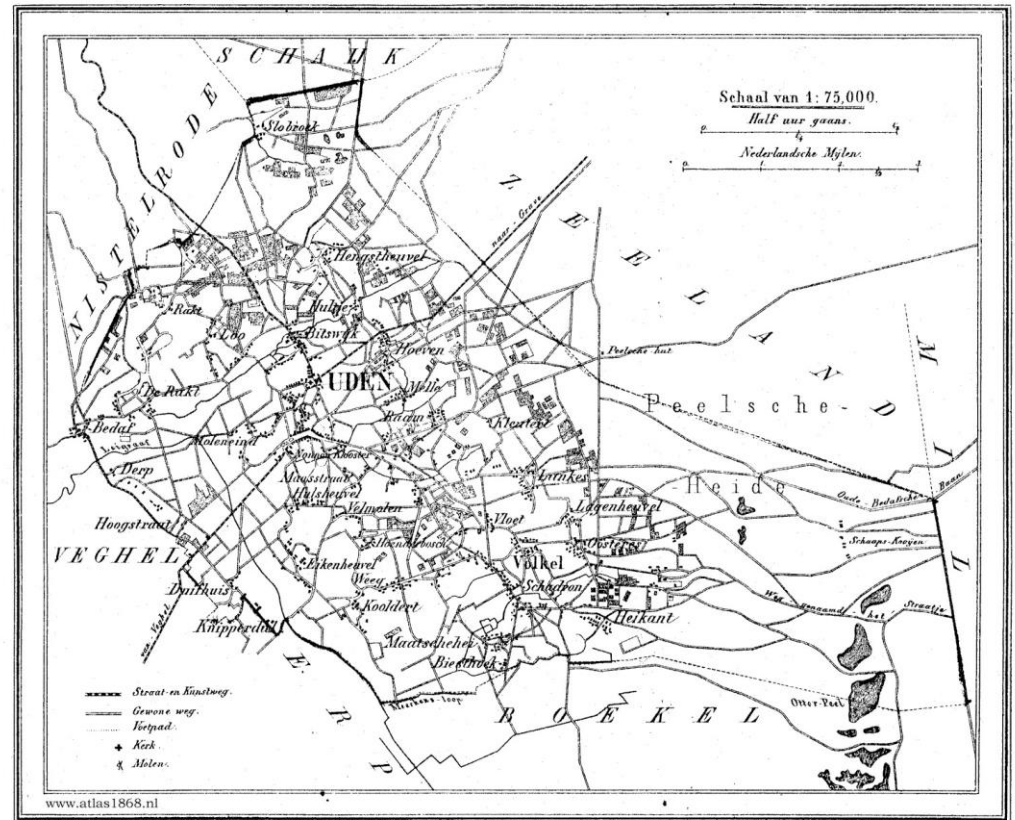
Analoog aan de historische ontwikkeling van Uden, is de stedelijke groei een combinatie van geleidelijke groei van bebouwingslinten en stapsgewijze invulling van de linten- en kavelstructuur met nieuwe woonwijken. Die woonwijken kunnen zeer verschillend zijn, zowel wat betreft dichtheid, woonmilieu, investeringsniveau en verwachte levensduur. De bedrijventerreinen zijn van oudsher aan de oostzijde van Uden gerealiseerd.

De ontwikkeling van Volkel is begonnen met de stichting van enkele boerderijen nabij een wegsplitsing. Vervolgens verdichtten de bebouwingslinten zich en ontstond een zwaartepunt bij de wegsplitsing, meteen kerk en een plein. Ten zuidoosten van de kern ligt een grote es, die nog vrijwel onbebouwd is. Rondom de es liggen boerderijen.

Odiliapeel is gesticht in 1924 als Terraveen ten zuiden van de Zeelandse Graspeel en was onderdeel van de met rijkssubsidies opgestarte Peelontginning. De nederzetting is gebaseerd op de ontginning van de Heidemaatschappij en aangelegd op driehoekstramien. De historische structuur van Odiliapeel gaat uit van een concentrische ontwikkeling in de richting van de bossen. Door uitbreiding in kleine buurten op loopafstand van het dorpshart wordt de van oudsher karakteristieke relatie met het boscomplex verder versterkt.

PROVINCIE NOORDBRABANT.

GEMEENTE UDEN.

Getekend door J. Kuiper.

6277 Buaders. 5530 Inwoners.

Uitgave van Hugo Suringar te Leeuwarden.

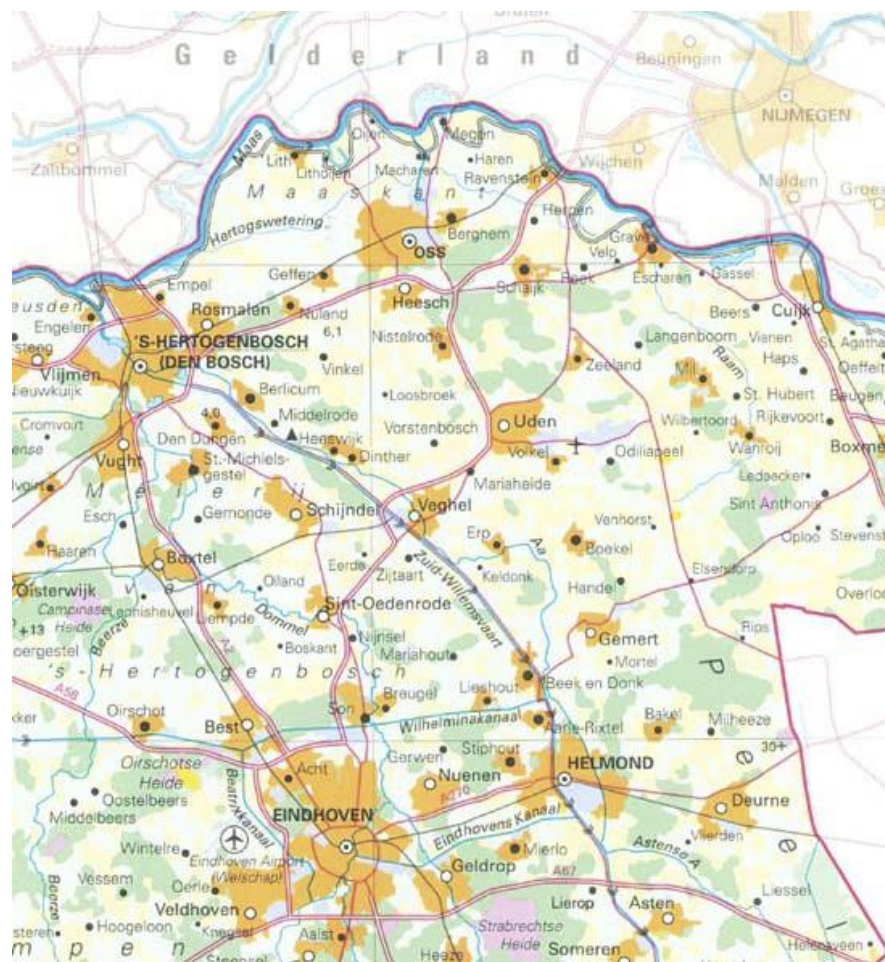
Uden Regionaal

Uden ligt in het Noordoosten van Noord-Brabant binnen de stedendriehoek Eindhoven, 's-Hertogenbosch en Nijmegen. In de directe omgeving liggen de middelgrote plaatsen Oss en Veghel.

Sinds de opening van de nieuwe Rijksweg A50 is deze regio en dus ook Uden perfect verbonden met Eindhoven, Nijmegen en 's-Hertogenbosch en is Uden ook beter verbonden met Oss en Veghel. Uden is een kern die met succes stedelijke ambities combineert met een dorps atmosfeer. Bestaande vormen van bedrijvigheid zijn o.a. de aan de agrarische sector verbonden (voedings- en genotmiddelen) industrie en de transportsector. Daarnaast liggen de kansen voor de toekomst op het vlak van de dienstverlening. Uden heeft ook een verzorgingsfunctie voor omliggende gemeenten. Met de komst van ziekenhuis Bernhoven naar Uden Noord is de verzorgingsfunctie als winkelcentrum voor de regio uitgebreid met een zorgfunctie voor de regio. De aanleg van de A50 is ook van invloed op toekomstige ontwikkelingen. Op het gebied van Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) zijn er kansen voor het gebied. De regio richt zich op dit moment ook op verdere samenwerking in het kader van Agrifood-Capital en de regio Noordoost Brabant.

De omgeving van Uden bestaat uit agrarisch gebied waarin intensieve veehouderijen veelvuldig aanwezig zijn maar ook agrarisch land en boomkwekerijen bepalen het beeld. Daarnaast zijn bijzondere natuurlandschappen en heidevelden aanwezig. Rondom Uden liggen van oudsher talloze kernen en buurtschappen die via buitenwegen met de voorzieningen van de twee steden verbonden waren. Voorbeelden zijn Nistelrode, Zeeland, Gemert en Vorstenbosch. Dit verklaart het grote aantal landschappelijke routes die stervormig in het centrum van Uden

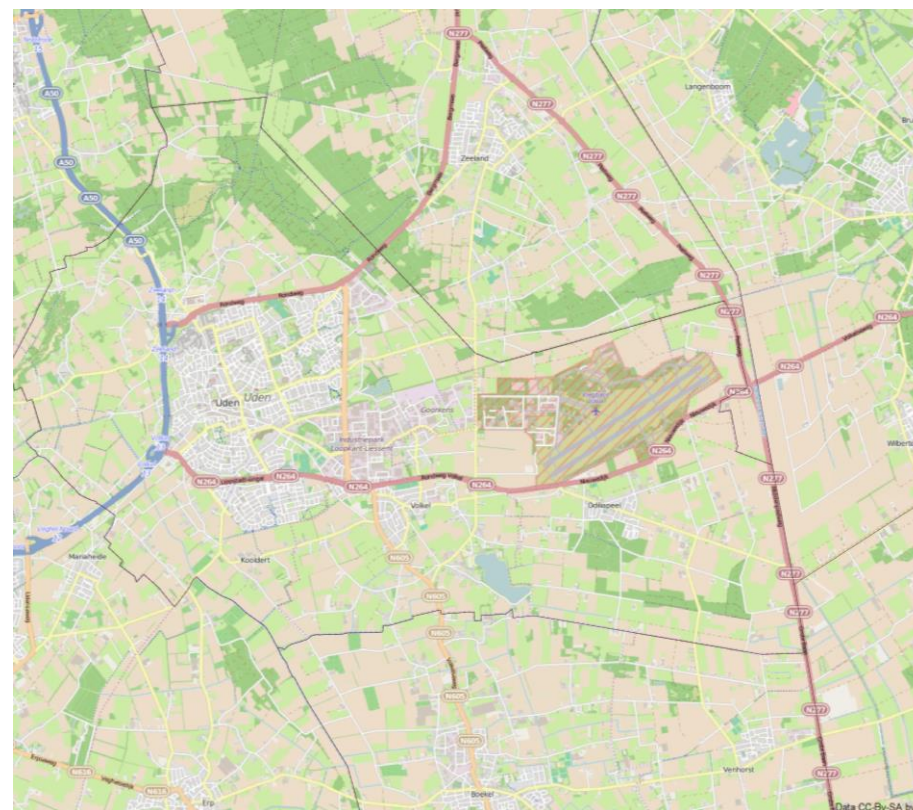
bij elkaar komen. Deze routes vervullen nu ook een recreatieve functie voor fietsers.

Uden regionaal

Uden met de omliggende dorpen en infrastructuur

Vanuit Uden loopt er één provinciale route oostwaarts, de N264. Hieraan liggen de kernen Volkel en Odiliapeel. Daarnaast hebben we de noordelijke Rondweg (voormalig N265), deze loopt langs de kern van Zeeland en hierop sluit de N277 aan. Ondanks de realisatie van de A50 worden deze routes, die deels de rondwegen van Uden vormen nog steeds druk gebruikt. Mede door de vele werkgelegenheid aan de oostzijde van Uden. Deze provinciale routes zorgen ook voor een ruimtelijke opsplitsing van het omringende landschap. In de oksel van de twee wegen ligt het vliegveld Volkel met een landschappelijke afscherming, het open en rechtlijnige Peel landschap en een paar kleine buurtschappen zoals 't Oventje. Ten noorden van de Rondweg Noord overheerst het fraaie natuurpark Maashorst met buurtschappen als Hengstheuvel en Slabroek. Ten zuiden en westen van Uden is het landschap gevarieerd, met de intensieve veehouderij als agrarische invulling. Bij de ruilverkaveling in de zeventiger jaren zijn ruime singels aangeplant. Hier liggen zeer veel kleine buurtschappen zoals Kooldert, Duifhuis en Moleneind. Alle omringende gebieden en buurtschappen hebben een goede verbinding met auto en fiets naar Uden

Uden met de omliggende dorpen en infrastructuur

Uden en gemeentegrenzen

Het studiegebied van deze nota wordt begrensd door de gemeentegrenzen zoals op de kaart is aangegeven. In deze Nota worden Alle openbare ruimte van de gemeente Uden dus ook het buitengebied met de dorpen Volkel en Odiliapeel en buurtschappen meegenomen.

Plattegrond Uden

Huidige beheerkwaliteitsbeelden

3. Beheerparagraaf

Beheerkwaliteit

Met behulp van beheerkwaliteitsbeelden is het mogelijk om een kader te scheppen en een instrumentarium aan te reiken om op inzichtelijke en transparante wijze keuzes te maken met betrekking tot de visuele beheerkwaliteit van de openbare ruimte, waardoor er een helder communicatie- en sturingsinstrumentarium ontstaat op basis waarvan de Raad/ College haar sturende en controlerende taken op gebied van beheer en onderhoud kan uitvoeren.

Het is een laagdrempelig hulpmiddel dat inzicht geeft in de budgettaire gevolgen van de te maken beleidskeuzes voor inrichting, gebruik en beheer. De inrichting- en beheerniveau 's van functionele gebieden worden concreet vertaald in kwaliteitsbeelden en gekoppeld aan de benodigde budgetten (middelen). Hierdoor wordt de beheerorganisatie in staat gesteld om het beheer van de openbare ruimte zo efficiënt en planmatig mogelijk te organiseren op basis van heldere opdrachten en volgens heldere en meetbare kwaliteitscriteria.

De schaalbalken van de CROW¹ vormen een instrumentarium waarmee de beheerkwaliteit van de openbare ruimte kan worden gemeten. Een schaalbalk is een reeks van vijf beelden, waarin in aflopende mate de beheerkwaliteit is vastgelegd. De schaalbalken geven aan welke kwaliteitsbeelden bij het huidige beleid horen, oftewel welk beeldresultaat het huidige beleid oplevert. Het hoogste kwaliteitsbeeld is aangeduid met een A+ en het laagste met een D. In figuur 3.1 is een schaalbalk weergegeven, die de marge weergeeft waarbinnen onkruid in beplanting aanwezig mag zijn.

¹ CROW = onafhankelijke kennisorganisatie op het gebied van infrastructuur, openbare ruimte en verkeer & vervoer.

Verrekenen op beeld via RAW-werkcategorie 51				
Groen	beplanting-onkruid			
A+	A	B	C	D
				
Er is geen onkruid.	Er is weinig onkruid.	Er is in beperkte mate onkruid.	Er is redelijk veel onkruid.	Er is veel onkruid.
bedekking 0% per 100m ²	bedekking ≤ 20% per 100m ²	bedekking ≤ 40% per 100m ²	bedekking > 40% per 100m ²	bedekking > 40% per 100m ²
bedekking door resten 0% per 100m ²	bedekking door resten ≤ 10% per 100m ²	bedekking door resten ≤ 25% per 100m ²	bedekking door resten > 25% per 100m ²	bedekking door resten > 25% per 100m ²

figuur 3.1: Voorbeeld schaalbalk

Vastgestelde beheerkwaliteit

De beheerkwaliteit van de openbare ruimte in Uden is relatief hoog. Dit niveau is ten opzichte van omliggende gemeenten niet uitzonderlijk. Vanuit de structuur en opbouw van Uden blijkt dat er wel degelijk onderscheid is in hoogwaardige, drukbezochte en 'eerste indruk' bepalende locaties ten opzichte van de werk- en woongebieden of het buitengebied. Vanwege het regionaal belang van het centrum van Uden en de autovriendelijke inrichting is een hoogwaardige inrichting en beheer van de entrees, de hoofdinfrastructuur en van het centrum van groot belang.

Beheerkwaliteit dient overeen te komen met de inrichtingsprincipes en aan te sluiten bij het type en de intensiteit van het gebruik. Differentiatie in beheerkwaliteit betekent dat duidelijk verschillende beheerniveaus gedefinieerd moeten worden.

Bij de vastgestelde beheerkwaliteit in 2008 is er gekozen voor een differentiatie in beheerkwaliteit en is de relatie gelegd met het landelijkstelsel van de CROW schaalbalken. "beheerkwaliteitsbeelden"

Deze kwaliteitsbeelden zijn ook vastgelegd in de onderhouds(beeld)bestekken van Gemeente Uden.

In Uden onderscheiden wij 4 kwaliteitsbeelden, deze zijn:

- A – Hoog: Mooi, comfortabel, goed verzorgd tot zeer verzorgde staat met enige schade.
- B – Basis: Functioneel, verzorgd tot goed verzorgde staat, klein onderhoud is nodig.
- C – Laag: Sober, doelmatig, onrustig beeld, enig vorm van hinder, niet onveilig, waarbij groot onderhoud nodig is.
- C- – Extensief: minimale ingrepen ter voorkoming van kapitaalvernietiging, functieverlies, juridische aansprakelijkheid, waar een natuurlijk/ecologische staat is gewenst.

Door jaarlijks de beheerkwaliteit te meten ontstaat er grip en sturing op de beheerkwaliteit. Voor het meten van de visuele beheerkwaliteit in Uden is reeds in 2006 een onderscheid gemaakt in functionele gebieden. De functionele gebieden zijn Hoofdinfrastructuur (incl. entrees), Centrum, Woonwijken, Bedrijventerreinen (werkgebieden), Parken en Buitengebied.

Het vastgestelde beheerambitie in 2008 voor de verschillende functionele gebieden, is in de onderstaande tabel opgenomen.

Beheercategorie	Bedrijventerreinen	Parken	Hoofdinfrastructuur	Centrum	Woonwijken	Buitengebied
GROEN	C	C	B	A	B	C-
STRAATMEUBILAIR	C	B	B	A	B	C
REINIGING	C	B	B	A	B	C
VERHARDINGEN	C	C	B	A	B	C

figuur 3.2: Vastgestelde beheerambitie 2008

Kortom samengevat:

A-gebied: Centrum.

B-gebied: Woonwijken, Hoofdinfrastructuur en een deel van de Parken.

C-gebied: Bedrijventerrein (werkgebieden), Buitengebied en deel van de Parken.

C- - gebied: Groen in het buitengebied

Huidige beheerkwaliteit

In 2008, 2014 en 2015 zijn er enkele objectieve beheerkwaliteitsmetingen voor groen, reiniging en meubilair door onafhankelijk bureaus in de openbare ruimte van gemeente Uden uitgevoerd. In 2009, 2010, 2012, 2014 zijn de wegen door onafhankelijk bureaus geïnspecteerd. Uit deze metingen en de inspecties is naar voren gekomen dat de visuele onderhoudskwaliteit van de gemeente Uden goed te noemen is. Het huidige gemiddelde beheerkwaliteit voor Uden ligt gemiddeld op A/B.

Dagelijks-² en groot³ onderhoud

Dagelijks- en grootonderhoud hebben direct invloed op de visuele beheerkwaliteit. Deze onderhoudswerkzaamheden beïnvloeden direct de beheerkwaliteitsbeelden en worden dus ook gemeten met behulp van de schaalbalken. Onder dagelijks- en grootonderhoud vallen de reguliere en grootonderhoudswerkzaamheden, zoals onkruid verwijderen, rechtzetten van palen, zwerfafval verwijderen, aanbrengen van een asfaltdeklaag, kleine oneffenheden, gaten en kuilen in verharding rechtekken. In figuur 3.3 is de huidige gemeten kwaliteit voor dagelijks en groot onderhoud voor groen, meubilair en verharding weergegeven.

² Dagelijks onderhoud: Onderhoudsmaatregel die met een hoge frequentie jaarlijks uitgevoerd wordt en tot doel heeft incidenteel de functionaliteit en netheid van beheerementen te vergroten dan wel te behouden op het door het gemeentebestuur gekozen kwaliteitsniveau.

³ Groot onderhoud: Onderhoudsmaatregel die meerdere malen binnen de levensduur van het element plaatsvindt. Het is gericht op het vertragen van de structurele achteruitgang van de kwaliteit en heeft tot doel de technische kwaliteit op het door het gemeentebestuur gekozen kwaliteitsniveau te houden.

	A+	A	B	C	D
Gem. DO/GO Groen (%)	0	56	35	4	5
Gem. DO/GO Meubilair (%)	0	54	39	2	5
Gem. DO/GO Verharding (%)	0	68	25	5	1
totaal	0	59	33	4	4

figuur 3.3: resultaat huidige gemeten beheer kwaliteit dagelijks- en grootonderhoud.

Uit de resultaten van de meting voor het dagelijks- en grootonderhoud valt te concluderen dat het merendeel aan een A/B kwaliteit voldoet. Maar er wordt ook D gemeten. Dit betekent dat op sommige locaties te veel onderhoud wordt uitgevoerd (A-kwaliteit), terwijl op de D locaties onderhoud juist hard nodig is. De conclusie hieruit is dat er nog meer gestuurd kan worden op een homogener beeld: B-kwaliteit. Vooral in groen is deze percentage D hoog (5%). Deze D wordt veroorzaakt door onkruid in beplanting en in de boomspiegels.

Vervangingsonderhoud⁴

Vervangingsonderhoud is gericht op de technische kwaliteit “het instand houden van”, het heeft indirect effect op de beheer kwaliteit. Direct na de uitvoering van vervangingsonderhoud heeft het beheerelement A+ kwaliteit. De afname van kwaliteit gaat heel geleidelijk tot einde van zijn levensduur (D kwaliteit). Onder vervangingsonderhoud wordt verstaan grotere oppervlakte herstraten en rehabilitatie van asfalt, plaatsen van nieuwe lantaarnpalen, banken, afvalbakken en kale plekken in de plantvakken opnieuw inplanten.

In figuur 3.4 is de huidige gemeten kwaliteit voor vervangingsonderhoud voor groen, meubilair, verlichting en verharding weergegeven.

	A+	A	B	C	D
Groen (%)	0	64	32	2	2
Meubilair (%)	0	58	22	16	6
Verlichting (%)	0	77	17	5	2
Weginspectie Asfalt (%)	78	16	1	0	5
Weginspectie Elementen (%)	80	16	3	0	1
Totaal Uden	32	46	15	4	3

figuur 3.4: resultaat huidig gemeten beheer kwaliteit vervangingsonderhoud.

Uit de resultaten van de meting voor vervangingsonderhoud valt te concluderen dat het merendeel aan een A kwaliteit voldoet. Vanuit de weginspectie zit het vervangingsonderhoud voor verharding op een A+ beeld. Maar ook 5% D. Op deze D-locaties dient dan ook direct te worden ingegrepen i.v.m. voorkomen van onveilige situatie en kapitaalvernietiging.

Conclusie: Voor zowel dagelijks- /grootonderhoud en vervangingsonderhoud heeft gemeente Uden een goed beheer kwaliteitsniveau en gedifferentieerd over de functionele gebieden. Er wordt voldaan aan de afgesproken beheer ambitie van 2008. Echter zijn er ook op enkele locaties lagere kwaliteit (D) gemeten. Voor het dagelijks- en grootonderhoud dient er meer gestuurd te worden op een homogener beeld: B-kwaliteit. Dit geldt voornamelijk voor het onkruid in de boomspiegels en in beplanting. De 5% D kwaliteit voor vervangingsonderhoud bij asfalt zorgt er voor dat hier dringend vervangingsonderhoud uitgevoerd dient te worden.

⁴ Vervangingsonderhoud: Onderhoudsmaatregel waarbij het beheerelement in zijn geheel wordt vervangen of geheel in nieuwe staat wordt teruggebracht.

4. Totaalstructuur Uden

Opbouw Uden

De opbouw van Uden bestaat uit een zogenaamde ruitstructuur, die gevormd wordt door verschillende hoofdinfrastructuren in Uden. De huidige kern bevindt zich binnen de noordelijke en de zuidelijke Rondweg. Het zwaartepunt van Uden ligt aan de westzijde, bij de oorsprong van de groei rondom de Sint Petruskerk. Hier ligt ook de nadruk op de voorzieningen en bijzondere functies zoals winkels, zwembad, bioscoop, theater, gemeentehuis, compact wonen, busstation, middelbare scholen, politie en zorgfuncties. Kenmerkend voor Uden is dat alle locaties met de auto goed bereikbaar zijn door een ring om het centrum en ruime parkeermogelijkheden door een aantal parkeervelden langs en nabij de centrumring.

Rondom de uitvalswegen van het centrum liggen vervolgens als lobben de woongebieden uit de verschillende tijdsperioden. Deze verschillende lobben worden vervolgens weer van elkaar gescheiden door groenstructuren.

De woongebieden hebben vrijwel allen een eigen aansluiting op de infrastructuur van Uden zodat alle wijken gevrijwaard zijn van doorgaand verkeer.

Wat betreft de groenstructuren vormen deze een directe verbinding met het omliggende buitengebied en lopen zelfs door tot in het centrum van Uden. Naast de landschappelijke structuren die Uden indringen ligt er in het zuidoosten een 40 ha groot sport en leisurepark rondom de Boekelsedijk.

Binnen de noordelijke en zuidelijke rondweg ligt een relatief klein deel van de industrie van Uden en concentreert zich rondom de Energielaan. Het grote gebied tussen de Industrielaan en de Zeelandsedijk wordt ingevuld door bestaande en toekomstige bedrijventerrein, landschappelijke routes en bebouwing, buurtschappen en grootschalige recreatievoorzieningen zoals de skibaan, manege en natuurgebied 'De Kleuter'.

Sfeerimpressie van Uden.

De kernen

Ten zuiden van de zuidelijke rondweg liggen de kernen Volkel en Odiliapeel. De omvang van deze kernen zijn verschillend; Odiliapeel ca. 2000 en Volkel ca. 3800 inwoners. Het voorzieningenniveau in deze kernen bestaat in ieder geval uit een school en een supermarkt. Ook hebben zij een kerk, buurthuis, enige sportfaciliteiten, een dorpsplein en van oudsher een eigen identiteit ten opzichte van Uden. De kernen hebben vrijwel uitsluitend grondgebonden woningen en het landschap is overal voelbaar. De kernen liggen los van de omgeving doordat landschappelijke ruimte is opgehouden tussen de provinciale weg en de kern. Bij Volkel is dit bijvoorbeeld gedaan door middel van de sportvelden. Deze afstand geeft een luchtig beeld en maakt het silhouet van de kernen beleefbaar. Vanuit de drie kernen is het mogelijk om rechtstreeks het landschap in te wandelen en te fietsen. Bij Odiliapeel is een bosgebied onderdeel van het omringende landschap.

Sfeerimpressie van de kernen

Het landschap

Binnen de bebouwde kom kan niet meer gesproken worden van een natuurlijk landschap. Het overige landschap binnen de gemeentegrenzen is te verdelen in drie cultuurlandschapstypen met karakteristieke beelden en inrichting. De ligging en het voorkomen van deze karakteristieke landschappen zijn ontstaan door de invloed van de breuklijn. Oostelijk rond Odiliapeel is het stoere en grootschalige ontginningslandschap (ramen) met statige rechte bomenlanen die de agrarische velden omzomen te vinden. Zuidelijk en westelijk ligt het gevarieerde essen en beekdal

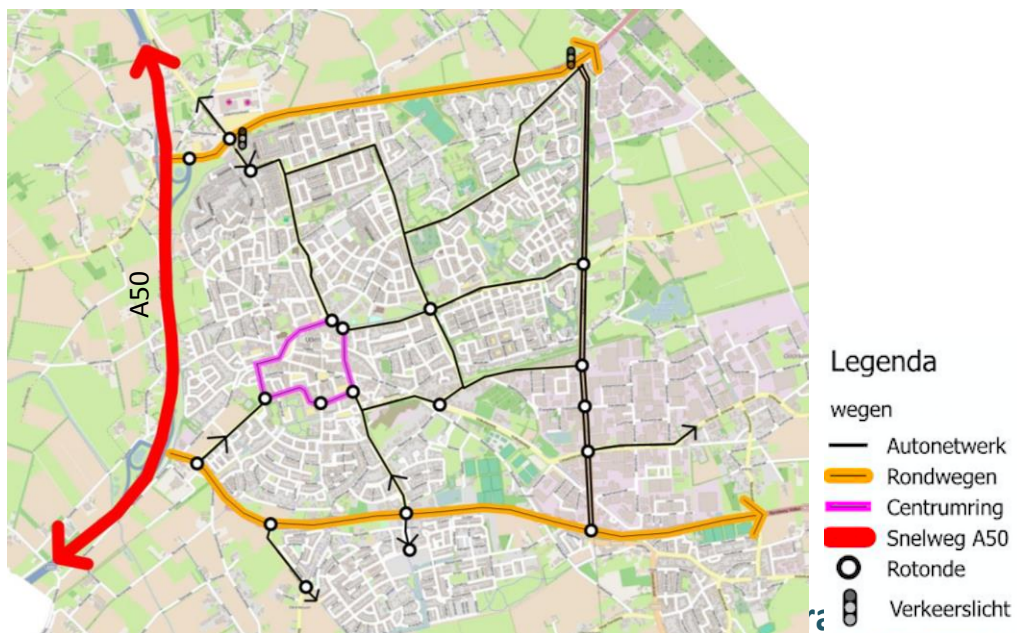
landschap (essen, donken en beemden). Gebogen lijnen, haagachtige landschapselementen en geconcentreerde buurtschappen geven het landschap hier een idyllische sfeer.

Ten noorden van Uden liggen de oude heidevelden en uitgestrekte bosgebieden met vochtige delen die begroeid zijn met berken (velden en broeken). Daarnaast worden deze uitgestrekte bosgebieden pleksgewijs afgewisseld door open stuifzandgebieden. De omvangrijke natuur, het rijke dierenleven en feit dat doorgaand verkeer hier niet aanwezig is, geven het gebied een zeer rustig karakter. Tevens treffen we hier de Peelrandbreuken met een aantal zijbreuken aan met daarbij het bijzondere wijstverschijnsel.

Dit totaal van natuurelementen vormt samen een belangrijk onderdeel van de gehele Maashorst. Dit natuurgebied gelegen tussen Heesch, Oss, Schaijk, Zeeland en Uden heeft de potentie van een nationaal park, waar momenteel veel projecten in uitvoering zijn ter versterking van natuur, recreatie en economie.

Sfeerimpressie van het omringende landschap

Infrastructuur Uden

5. Infrastructuur

De infrastructuur vormt de verbindende factor tussen alle typologieën en heeft een centrale rol in de opbouw en identiteit van de gemeente Uden.

A50

Ambitie:

Inrichting ambitie: Hoog representatief karakter. Natuur en techniek komen hier samen.

Beheerambitie: N.v.t. omdat het geen eigendom is van de gemeente en dus ook niet in beheer bij de gemeente.

Functie:

Voor de A50 staat de verkeers- en ontsluitingsfunctie centraal. De A50 raakt aan het bestaande stedelijke weefsel en doorsnijdt landschappelijke structuren. Groenelementen worden ingezet om op bepaalde plaatsen dit monofunctionele en zuiver verkeerskundige karakter te verzachten.

Karakteristiek A50:

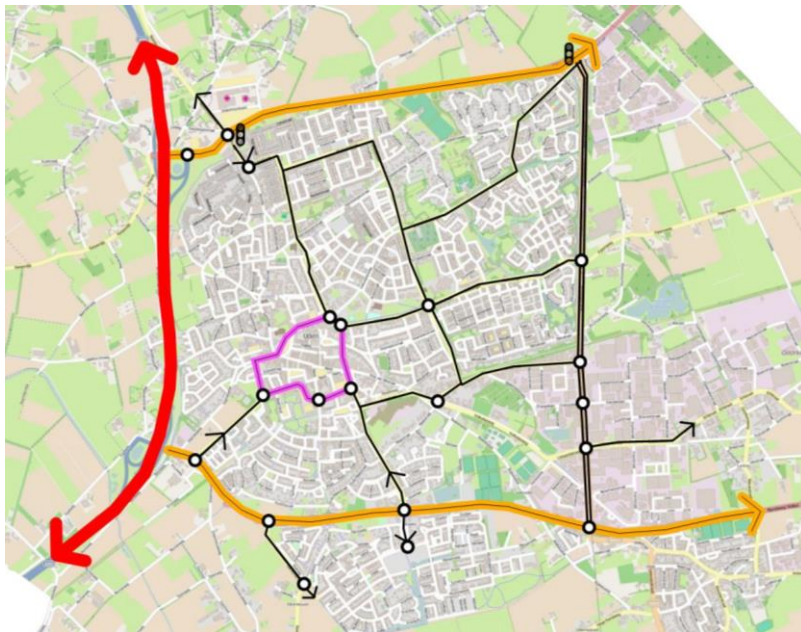
Het entree van Uden wordt allereerst bepaald door het aanzicht vanaf de Rijksweg A50. Hier ontnemen de geluidschermen grotendeels het zicht op Uden maar de kerktorens werken als visitekaartje en landmark. De vormgeving en inpassing van de nieuwe A50 zijn van een hoge kwaliteit. De kunstwerken zijn rank en samengesteld uit transparante materialen. De geluidschermen zijn stoer van beton met een mooi profiel, deze lopen fraai mee met de geaccidenteerdheid van het terrein en de schermen zijn op afstand van de weg geplaatst in grastaluds zonder vangrails. Op enkele plaatsen is vanaf de weg zicht op het ecologische landschapspark A50. Natuur en techniek komen hier samen. Al met al een fraai staaltje van inrichting dat tot stand is gekomen.

Kenmerken:

- Weginrichting: 120 km, asfalt, 4-baans, gescheiden rijbanen, doorstroming, veiligheid, zichtbaarheid, oriëntatie bij afslagen.
- Openbare verlichting is zeer functioneel en vergroot de verkeersveiligheid. Hoogte 10-12m.
- Gebruiksintensiteit is hoog.
- Snelle verbinding met Veghel, Eindhoven enerzijds en Oss, Den Bosch anderzijds.
- Eigendom en onderhoud van A50 inclusief op- en afritten ligt primair bij Rijkswaterstaat.

Aanbevelingen strategisch niveau:

- Behoud het rustige en enigszins landelijk beeld langs de A50.
- Verdere verdichting voorkomen, zoals hekwerken, reclameborden etc.
- Uitstraling van de beide zijden van de betonnen geluidswallen verbeteren door bijvoorbeeld beplanting (dit is een onderwerp wat komende jaren als onderdeel van het project “Meer Maashorst” gerealiseerd gaat worden).

De Noordelijke – Zuidelijke rondweg

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Representatief karakter. Stedelijke allure met doorzichten op het afwisselende, achterliggend landschap.

Beheerambitie B: Comfortabel, functioneel, verzorgd en netjes. Er is enige schade aanwezig. Voldoet aan de veiligheidseisen. Zuidelijke rondweg (N264)n.v.t. omdat het geen eigendom is van de gemeente en dus ook niet in beheer bij de gemeente.

Functie:

De rondwegen verbinden Uden en omliggende plaatsen met de A50. De Rondwegen verbinden ook de verschillende landschappen rond Uden met elkaar. Ondanks de sterke verkeers- en ontsluitingsfunctie maken de rondwegen deel uit van het landschap.

Gerealiseerde project:

- Spraakmakende entree van Uden wordt momenteel deels vormgegeven door de realisatie van entree Uden noord en planvorming rondom de kop van Bitswijk
- Uitvoeren van groenstructuurplan N264.

Karakteristiek Noord- Zuid:

Uden heeft twee afslagen vanaf de A50 waar vandaan men op de rondwegen kan komen. De omgeving van de rondwegen heeft een plezierige afwisseling van open delen en bebouwing. Op vele plaatsen is er een doorzicht op het landschap. De bebouwing is dan ook op afstand van de weg gelegen met daartussen een open landschap. Verdichting vindt plaats bij de aansluitingen. Deze situatie wordt door gemeente Uden als ruimtelijk uitgangspunt gehanteerd bij nieuwe invullingen.

Ook de bebouwde kom van Volkel en Odiliapeel liggen op afstand van de weg. Het in stand houden van dit principe is een goed ruimtelijk uitgangspunt van de gemeente Uden waarmee op langere termijn de kwaliteit is gegarandeerd. Ten slotte is de eerste indruk bepalend voor de rest. Toch lijkt het erop dat afgeweken wordt van dit concept. De geplande ontwikkelingsgebieden aan de zuidzijde lijken afbreuk te doen aan dit wensbeeld. Het ruime beeld is reeds verminderd door aanleg van geluidswallen. Een eenduidige visie is gewenst om te voorkomen dat de zuidelijke rondweg verandert in een band van zeer veel soorten inrichting langs de rand.

Kenmerken:

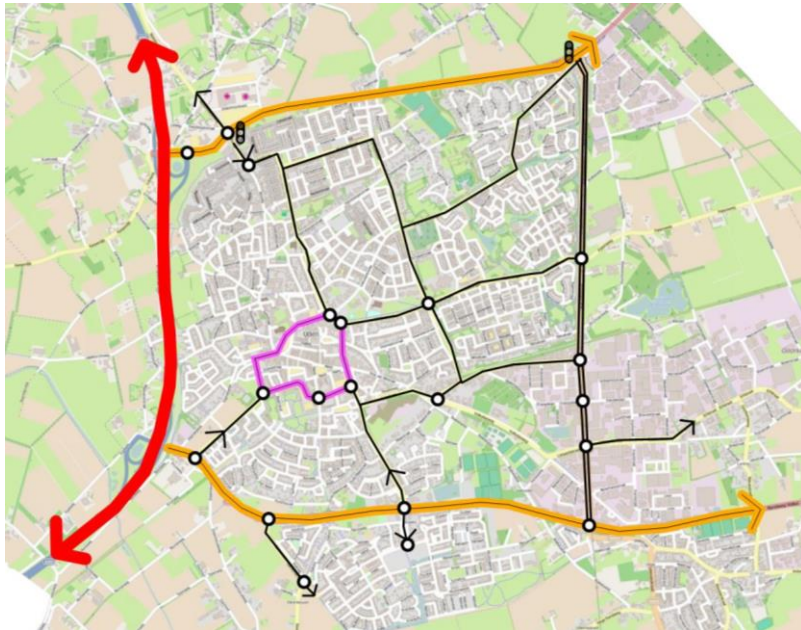
- Inrichting: Zicht op landschap, oriëntatie, afwisseling functies.
- Weginrichting: 80 km, asfalt, 2 rijstroken, geen fietspaden, doorstroming, , reguleren met rotondes, geen in- en uitritten.
- Openbare verlichting is zeer functioneel en vergroot de verkeersveiligheid. Hoogte 8 - 10 m.
- Gebruiksintensiteit: Hoog, ontsluiting naar bedrijventerrein en achterliggende dorpen.
- Overzichtshoeken en markering zijn goed waarneembaar.
- Eigendom en onderhoud van de zuidelijke rondweg ligt primair bij de provincie.

Uitgangspunten:

- Stedelijke allure ter plaatse van entrees van Uden.
- Behoud van open ruimten tussen weg en (toekomstige). Bebouwing beschermen.
- Minimaal 100 m open landschap tussen weg en nieuwbouw.
- Doorzicht op afwisselende landschap in stand houden.

Aanbeveling strategisch niveau:

- De uitgangspunten als aandachtspunten meenemen, indien er nagedacht gaat worden over ontwikkeling van het ruimtelijk-, functioneel- en stedelijk landschap.

Verbinding Industrielaan

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Ruim profiel, eenvormig, rustig en eenduidig ingericht, van zowel middenberm als zijbermen. Dit zorgt voor herkenbaarheid en een eenheid.

Beheerambitie B: Comfortabel, functioneel en voldoet aan de veiligheidseisen. Er is enige schade aanwezig.

Functie:

Ten noorden van het 'Duits lijntje' vormt deze weg de overgang tussen stedelijk gebied aan de westkant en Industriegebied respectievelijk buitengebied aan de oostzijde. Ten zuiden van het 'Duits lijntje' verbindt de industrielaan de industrie- en winkelgebieden met elkaar. Hier heeft de Industrielaan naast een stroomfunctie ook een verblijfsfunctie.

Gerealiseerde projecten:

- Nieuw ingerichte middenberm, rotondes en zijbermen van de Industrielaan zorgen voor eenheid in het gebied.
- Aan de westzijde van de Industrielaan is vorig jaar een bij een groot gedeelte groot onderhoud (noordelijk deel) uitgevoerd.

Karakteristiek verbinding Industrielaan:

De verbinding van de huidige Rondwegen is de Industrielaan, die met name in het zuidelijk deel diverse bedrijventerreinen ontsluit. De Industrielaan heeft een prettig en ruim profiel mede veroorzaakt door de aanwezigheid van de hoogspanningsmasten en kent twee verschillende karakteristieken.

In het zuidelijk deel is er namelijk een overmaat aan impulsen, inrichting en reclame-uitingen tot en met geschoren hagen onder de hoogspanningsmasten. Juist daar waar de kakofonie aan gevelmaterialen, vlaggen, parkeerplaatsen en uitingen van bedrijfsreclame zo groot is als hier, maakt een onrustige inrichting de chaos compleet. Door de herinrichting is de onrustige inrichting opgepakt en is er nu meer eenheid ontstaan.

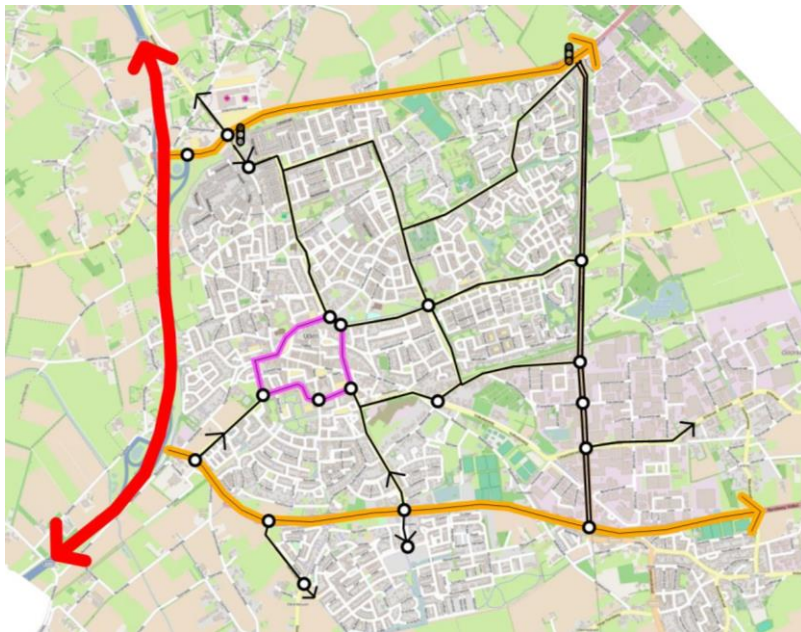
Kenmerken:

- Inrichting: Zichtbaarheid bedrijven, eenduidige rustige inrichting.
- Weginrichting: 50 km, 2 rijstroken met fietsstroken, gescheiden rijbanen, asfalt, geen vrijliggende fietspaden, doorstroming, vrachtverkeer, in- en uitritten,
- Openbare verlichting is zeer functioneel en vergroot de verkeersveiligheid. Hoogte 8 - 10 m.
- Gebruiksintensiteit: Hoog, door de bereikbaarheid van de naast gelegen industrie.

Uitgangspunt:

- De spoorbaan vormt de natuurlijke scheiding tussen noord en zuid.

|

De Entree

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Hoge kwaliteit van inrichting en materialen. Rust en eenvormigheid inrichting van de rotondes. Behoud van onderscheid in de entrees op drie niveaus; kern, buiten de rondwegen en landschappelijke kernen.

Beheerambitie B: Comfortabel, functioneel en voldoet aan de veiligheidseisen. Er is enige schade aanwezig.

Functie:

De entrees vormen de toegangen tot het stedelijk gebied. Naast een verkeersfunctie hebben ze een representatieve functie. Dit zijn de plaatsen waar men Uden binnenkomt, ze zijn het visitekaartje van Uden.

Gerealiseerde projecten:

- Entree noordelijk gedeelte Uden Noord is gerealiseerd richting centrum is op het gewenste kwaliteitsniveau. De entree vanaf de snelweg tot de rotonde Bitswijk voldoet nog niet geheel aan het gewenste kwaliteitsniveau.

Karakteristiek van de entrees:

De entrees van Uden vanaf de noordelijke en zuidelijke rondwegen worden ook wel de 'inprikkers' genoemd. Aan de noordzijde ligt een entree naar het centrum en een entree via de Industrielaan naar de bedrijventerreinen. Aan de zuidzijde zijn in de huidige situatie vier aansluitingen. De vormgeving van de entrees aan de zuidelijke Rondweg (in eigendom van Provincie) is eenduidig met een hogere kwaliteit dan de noordelijke aangezien hier een grotere integratie met de bebouwde kom aanwezig is. De rotondes hebben hier een herkenbare, ruime, rustige en eenvormige inrichting. Dit geldt ook voor de rotonde verder oostwaarts, die Volkel aansluit op deze provinciale weg. De stalen boomconstructies (in eigendom van de Provincie) zijn eigenlijk overbodig. Het maakt het beeld bij de entrees te druk en bovendien daar waar aanwezig in het open landschap, zijn ze misplaatst. Onderscheid moet ook gemaakt worden in de inrichting van de inprikkers naar Uden of naar de kernen Volkel en Odiliapeel en vanaf de industrielaan naar Uden. Bij de wijk Uden zuid ligt een dubbelzijdige aansluiting op de zuidelijke rondweg. De bebouwing op de vier hoekpunten heeft een gezicht naar de rotonde. Deze rotonde heeft een ongelijkvloerse kruising voor fietsers.

Kenmerken:

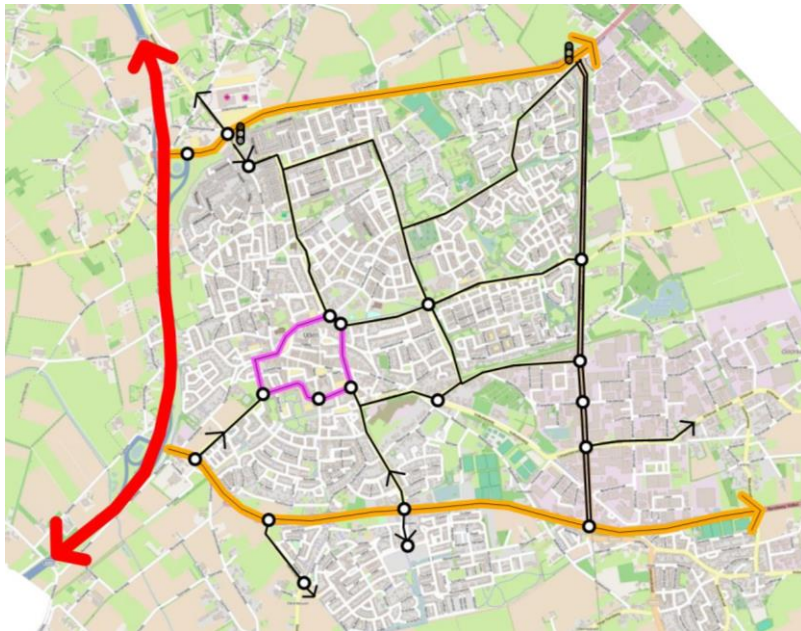
- Weginrichting: 50 km, asfalt uitnodigend, voorkanten, 2 x 1 rijstrook, uniformiteit profiel, afwisseling functies, geen in en uitritten.
- Openbare verlichting is naast functioneel ook esthetisch en herkenbaar. Gebogen masten: hoogte 8m.
- Gebruiksintensiteit is hoog.

Uitgangspunten:

- Rust en eenvormig ingericht en materiaalgebruik van de rotondes.

Aanbeveling operationeel niveau:

- Meer eenheid en herkenbaarheid zuidelijke entreeweg, toepassen middenberm een, indien mogelijk, 3 rijige boomstructuur.

Hoofdinfrastructuur Uden

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Relatief hoog met behoud van Stedenbouwkundige afwisseling. Bomen spelen op een aantal van deze routes een belangrijke rol.

Beheerambitie B: Functioneel, netjes, verzorgd en aandacht voor veiligheid: B- kwaliteit

Functie:

Dit netwerk van wegen verbindt de entrees van Uden met de verschillende wijken, verbindt ook de verschillende wijken onderling en het centrum. De belangrijkste functie is de verkeersfunctie. Waar gewoond wordt is er ook een verblijfsfunctie.

Gerealiseerde projecten:

- De afgelopen jaren is de U van Uden uitgevoerd. Hiermee is een belangrijke verbetering in de noordelijk ontsluiting gerealiseerd op het gewenste kwaliteitsniveau.

Karakteristiek Hoofdinfrastructuur:

Het autonetwerk binnen de kern Uden is zeer duidelijk, het is een stervormig systeem waar alle woongebieden, voorzieningenlocaties en parken aan opgehangen zijn. Het profiel is uniform en herkenbaar met de rode fietsstroken. De doorstroming is goed en het netwerk sluit aan op de Rondweg. Het netwerk bestaat uit de wegen Land van Ravensteinstraat, Klarinetstraat, Pres. Kennedylaan, Bronkhorstsingel, Violierstraat, Mellesingel, Volkelseweg, Velmolenweg en Wilhelminastraat. De busroutes volgen meestal deze routes.

De aantakkingen van de wijken en buurten aan deze verkeersstructuur is voorzien van een inritconstructie. Daardoor is de voorrangssituatie duidelijk en zijn weinig verkeersborden noodzakelijk. Dit geeft een rustig beeld en het onderscheid tussen 50 km voor de doorlopende structuur ten opzichte van 30 km gebied in de woonbuurten.

Kenmerken:

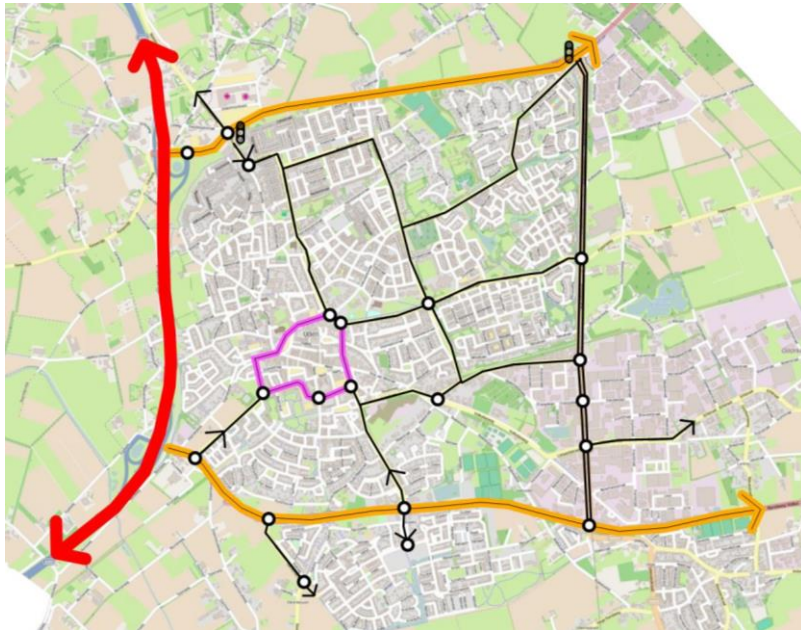
- Weginrichting: 50 km, profiel is uniform en herkenbaar met rode fietsstroken. Geluidsreducerend asfalt, gescheiden rijbanen. 2 x 1 rijstrook. Herkenbare kruisingen, geen in- en uitritten.
- Openbare verlichting is naast functioneel ook esthetisch en herkenbaar en vergroot de verkeersveiligheid. Gebogen masten: hoogte 8 m.
- Gebruiksintensiteit - deze wegen vormen de schakel tussen de rondwegen en de centrumring. Overdag zijn deze wegen relatief rustiger dan tijdens de woon-werk spits. Uden is een autostad en daardoor is het er nooit stil.

Uitgangspunten:

- Gescheiden rijbanen voor Land van Ravensteinstraat, Wilhelminastraat, Mellesingel en Velmolenweg.
- 2 rijige boomstructuur en indien voldoende ruimte aanwezig 3 rijige boomstructuur.

Aanbevelingen operationeel niveau:

- Kwaliteit en veiligheid goed op orde houden vanwege de belangrijke fietsroutes naar voorzieningen en scholen.
- Streven naar de juiste belangenafweging tussen behoud van de bomen en de huidige wegprofielen.

Centrumring

Ambitie:

Inrichtingsambitie: gestreefd wordt naar een uniform profiel. Bebouwing straatgericht, afstand ten opzichte van de weg aanhouden voor ruim trottoir en bomen.

Beheerambities A: Hoge beheer kwaliteit, mooi, comfortabel, goed verzorgd en netjes. Het sluit aan op het beheerniveau van het Centrum. Er is enige schade aanwezig.

Functie:

De centrumring heeft een belangrijke ontsluitingsfunctie. De centrumring verdeelt en geleidt het verkeer naar de verschillende parkeervelden in het centrum van Uden. Met name het noordwestelijk deel van de centrumring heeft ook een verblijfs- en winkelfunctie.

Gerealiseerde projecten:

- Bij herinrichting van de noordelijke Centrumring is gekozen voor een geheel eigen karakter wat past bij een 30 km zonerings, dit in tegenstelling tot de zuidelijke Centrumring waar 50 km is toegestaan

Karakteristiek Centrumring:

Vanaf de huidige vier inpridders naar het centrum komt men op de centrumring, die een verdeelpunt is naar de wijken en tevens de ontsluiting vormt voor de vele parkeervelden rondom het centrum. Zuidelijke Centrumring is voornamelijk 50 km, noordelijke Centrumring is voornamelijk 30 km met meer crossovers naar de buitenkant van de ring. Hier heeft het meer een verblijfsfunctie. Het parkeerverwijssysteem van de centrumring is duidelijk. De stedenbouwkundige situatie is echter zeer gevarieerd.

Kenmerken:

- Inrichting: Voorkanten, stevige boomstructuur, representatief voor de benadering van het centrum van Uden.
- Weginrichting: Zuidelijke Centrumring: Doorgaand verkeer, verdeelring, 50 km, 2 x 1 rijstrook, asfalt met rode fietsstroken, in- en uitritten. Noordelijke Centrumring: verblijfsgebied, 30 km, elementverharding en fietsstroken.
- Openbare verlichting is zeer functioneel en vergroot de verkeersveiligheid. Hoogte 8 – 6 m.
- Gebruiksintensiteit is relatief hoog door de duidelijk bewegwijzering.

Uitgangspunten:

- Bebouwing straatgericht, afstand ten opzichte van de weg aanhouden voor ruim trottoir en bomen.
- Consequent toepassen van kenmerkende 3 rijige bomensingels, daar waar de ruimte het toelaat (bij de Kastanjeweg is er onvoldoende ruimte).

Aanbeveling strategisch niveau:

- Indien de stedenbouwkundige situatie wordt aangepast is het wenselijk om de inrichtingskwaliteit van de inpridders naar de parkeervelden te verbeteren.

Historische routes Uden

- Legenda
- historisch
- lijnelementen historisch
- 1ste ruit
 - Historische routes
 - Centrum
 - entree
 - discontinuiteit

Historische Routes

Ambitie:

Inrichtingsambities: Gericht op behoud en versterken van de cultuurhistorische waarde door materialen te gebruiken die historische sfeer versterken (gebakken klinkermateriaal).

Beheerambities B: comfortabel, functioneel, verzorgd en netjes. Er is enige schade aanwezig. Aansluiten op de gebruiksintensiteit en het seizoen effect met name voor recreatief fiets gebruik . Waardoor in het zomer seizoen hogere beheerinspanning nodig is om de beheerambitie te realiseren dan in het winterseizoen.

Functie:

Historische routes verwijzen naar het ontstaan en de ontwikkeling van Uden. De historische routes markeren de oorspronkelijke verbindingen van de kern Uden met de omliggende kernen en maken de cultuurhistorische betekenis hiervan zichtbaar. Langs deze routes wordt vaak ook gewoond dus is er ook sprake van een verblijfsfunctie.

Karakteristiek Historische routes:

De geschiedenis van Uden ligt bij de omgeving van de markt en kerkplein. Van hieruit lopen talrijke historische routes naar het buitengebied. Oorspronkelijk werden

deze routes geflankeerd door gemengde bebouwing van woningen, voorzieningen en cafés. Restanten daarvan zijn nog her en der zichtbaar. De functie als route Uden in en uit is in de loop der tijd overgenomen door routes die hiervoor een meer geschikt profiel hebben. De historische routes zijn inmiddels aantrekkelijke fietsroutes, zeker in combinatie met de restanten van historische gebouwen die de geschiedenis afleesbaar maken. De historische routes zijn ook zeer kwetsbaar. Het zijn niet meer de voorkanten van Uden en hier worden soms parkeerplaatsen en achteruitgangen geprojecteerd. De profielen zijn in het verleden ooit verbreed en bomen zijn als gevolg hiervan gesneuveld. Verloedering van deze routes kan het gevolg zijn. Gelukkig hebben deze wegen meestal wel het gebakken klinkermateriaal behouden, waardoor de historische sfeer wordt versterkt. Op enkele plaatsen lopen de historische routes dood bij de Rondweg of bebouwing. Dit is jammer maar als de route per fiets te vervolgen is, is het voor recreatief gebruik minder problematisch, mits het een logisch vervolg is en niet via allerlei omwegen.

Kenmerken:

- Inrichting: Voorkanten, wisselende rooilijnen en losse bebouwing, menging functies, historische boomstructuur.

- Weginrichting: Bestemmingsverkeer en fiets, profiel met banden, vele in en uitritten, gebakken klinkermateriaal met donkergrijze banden, langs parkeren.
- Openbare verlichting is naast functioneel ook esthetisch en herkenbaar. Kromstafmasten, hoogte 8 – 6 m.
- Gebruiksintensiteit is niet hoog maar wel afhankelijk van de functie qua ontsluiting.

Uitgangspunten:

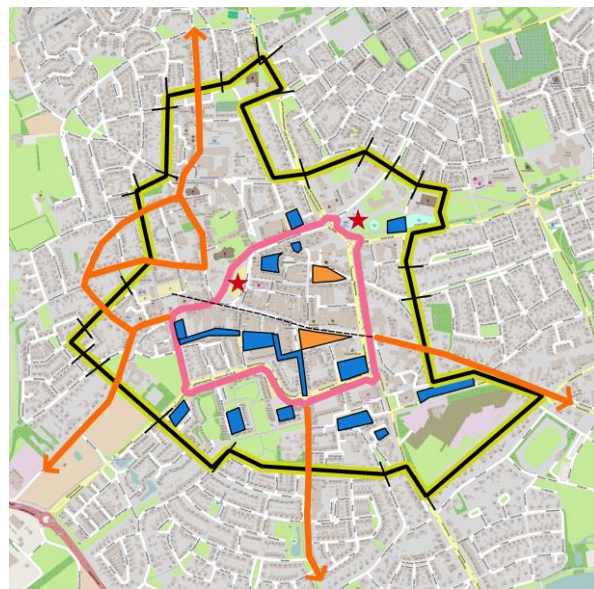
- Cultuurhistorische routes gebruiken als toeristische kwaliteit.
- Behoud van bestaande (cultuur)historische elementen.
- Gebruik maken van historisch materiaal.

Aanbevelingen operationeel niveau:

- Herstel door herprofilen en boombeplanting aan te brengen.
- Behoud soberheid in profiel, doorlopende belijning.
- Profielen aanpassen voor fietsers.

Aanbevelingen strategisch niveau:

- Indien de historische routes worden verbeterd, dan is het wenselijk om de cultuurhistorische bebouwing fysiek in de openbare ruimte in beeld te brengen en deze zoveel mogelijk behouden en herstellen.

- Legenda
- structuren
- centrumring rondom kernwinkelgebied
 - pleinparkeren voor Markt- & Mondriaanplein
 - parkeren achter/ bevoorrading
 - rand overgangsgebied
 - bijzondere locatie
 - historische routes
 - as centrum

Structuurkaart centrum Uden

6. Het Centrum

Kernwinkelgebied

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Zo compact mogelijk houden, duidelijke en herkenbare eenheid voor zowel de inrichting op maaiveldniveau als van gevel. Rustig beeld van hoge kwaliteit.

Beheerambitie A: Hoog en intensief. Mooi, comfortabel, goed verzorgd en netjes. Er wordt goed gestuurd op pieken.

Functie:

In het kernwinkelgebied staat de verblijfs- en winkelfunctie centraal. Op een aantal plaatsen zijn auto en fiets te gast.

Gerealiseerde projecten:

- Omgeving centrumplan West is duidelijk en herkenbaar als eenheid binnen centrum ingericht.

Karakteristiek Kernwinkelgebied:

Het centrum van Uden is de afgelopen 50 jaar spectaculair gegroeid en de hoeveelheid vloeroppervlak voor winkels is groot. Met de recent geopende winkels gelegen in centrum west, is verdere groei van het winkelgebied niet meer aan de orde. Belangrijk voor het centrum van Uden is dat het kernwinkelgebied niet te wijdlopijg wordt, dat de eenheid behouden blijft en er geen dode stukken gaan ontstaan. Tevens is het voor de consument aantrekkelijk als er weliswaar een herkenbare eenheid binnen het centrum aanwezig is, maar tegelijkertijd voor de afwisseling een aantal plekken met bijzondere identiteit en bijzondere functies. Een belangrijk kenmerk van het centrum van Uden is het herkenbare profiel van de centrumring voor auto's en de daaraan gelegen parkeerplaatsen met overal hetzelfde parkeertarief. Op dit moment zijn er geen pleinen of plekken waar branchesoorten zijn geconcentreerd. Bijzondere publiekstrekkende functies liggen aan de Markt zoals het gemeentehuis, theater, bioscoop en zwembad. De bibliotheek ligt aan het Mondriaanplein. Verder zijn er weinig culturele voorzieningen in het gebied, waardoor de aantrekkelijkheid voor toeristen beperkt is tot funshoppen. De aantrekkingskracht van het centrum kan ook vergroten als meer aandacht wordt besteed

aan historische en monumentale gebouwen. Over het algemeen zijn de verdiepingen boven de winkels veelal bewoond, dit betekent dat Uden in de avonduren geen desolate indruk maakt en dat er veel sociale controle in het gebied is. Het groen in Uden centrum wordt vooral bepaald door de (vorm) bomen. Het bevrijdingspark is de enige groene verblijfsplek in het centrum. Wel voldoende lunchrooms e.d. centrumwinkelgebied. De restaurants en de uitgaansgelegenheden liggen vrijwel allen in de lijn van de Kerkstraat, de Markt en de St. Jansstraat. Het kernwinkelgebied is tijdens de venstertijden exclusief domein voor de voetganger en fietser en afgesloten voor verkeer door middel van verzinkbare palen. Echter de Marktstraat is nog wel toegankelijk voor autoverkeer (1-richting). Tot slot zijn er enkele plekken aan de centrumring waar de beeldkwaliteit van de openbare omgeving erg slecht is, zeker als entree van zo'n complete winkelvoorziening. In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de parkeervelden, passages, bevoorrading en inrichting.

Kenmerken:

- Inrichting: Voorkanten, afwisseling gevelbeelden, gesloten gevellijnen, toegankelijkheid winkels, roestvrijstalen straatmeubilair (op de Markt).
- Weginrichting: primaat wandelaar, fietser en auto's zijn te gast, geen obstakels, gebakken klinkers, accentverharding.
- Openbare verlichting is naast functioneel ook esthetisch en herkenbaar. Eigen herkenbare armatuur, hoogte 4 m.
- Gebruiksintensiteit van het kernwinkelgebied is hoog met grote pieken in het weekend en tijdens evenementen (w.o. kermis, koopzondagen en carnaval).
- Enkele locaties een aantrekkende werking op vervuiling en verloedering zoals de passages en de bevoorradingsstraat.

Uitgangspunten:

- Vormbomen koesteren.
- Aandacht voor monumentale en historische panden.
- Kwaliteit particuliere terreinen moet aansluiten dan wel niet conflicteren met gekozen kwaliteit.

Aanbevelingen operationeel niveau:

- Het is wenselijk om met behulp van de inrichting een duidelijke en herkenbare eenheid binnen het centrum te realiseren.
- Bij wijzigingen in het centrum ook de mogelijkheden voor een stedelijke groenvoorziening onderzoeken.

Aanbevelingen strategisch niveau:

- Op termijn streven naar meer herkenbare plekken door branches samen te voegen.
- Centrum op logische wijze verbinden met publiekstrekkende functie in overgangsgebied rondom Centrum.

Parkeervelden

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Verschillend. Accepteren dat er vele projecten zijn met een eigen tijdsbeeld en beeldkwaliteit.

Beheerambitie A/B: Functioneel, veilig, verzorgd en netjes. Er is enige schade aanwezig. Beheer sluit aan op het beheerniveau van de gebieden waarin deze liggen.

Functie:

De parkeervelden hebben als doel om snel, veilig en comfortabel parkeren in het centrum mogelijk te maken. Ook de parkeervelden vormen een visitekaartje voor het centrum van Uden.

Gerealiseerde projecten:

- De beide halfverharde parkeerplaatsen zijn omgevormd.
- Hoek Birgitiessenstraat-St. Jansstraat is als een volwaardige parkeerplaats ingericht conform gewenst kwaliteitsbeeld.
- Parkeerdek centrumplan promenade.
- Parkeergarage Brabantplein wordt momenteel opgeknapt.
- De route is verduidelijkt door het aangebrachte elektronische parkeerverwijssysteem.

Karakteristiek parkeervelden:

De parkeervelden liggen vooral aan de binnenzijde van de centrumring, enkele aan de buitenzijde. De bewegwijzering is goed. Er is een groot verschil in ruimtelijke kwaliteit van de verschillende pleinen. Goede voorbeelden van aantrekkelijke parkeervelden zijn de Markt en het Mondriaanplein. In beide situaties betreft het de voorzijden van bebouwing, op termijn zouden het ook aantrekkelijke pleinen kunnen worden voor verblijf als het parkeren op een andere wijze (zoals ondergronds) opgelost kan worden. De Markt heeft ook een recreatieve functie voor terrassen.

Voor de overige parkeervelden geldt dat het publiek vanaf de achterzijde het winkelgebied benadert. Bij deze 'achteraf' parkeervelden is duidelijk ook minder aandacht besteed aan de inrichting en de stedenbouwkundige wanden. Dit zal voor een groot deel ontstaan zijn door de explosieve groei van het centrum maar het doet afbreuk aan een kwalitatief en enthousiast welkom in het centrum.

Kenmerken:

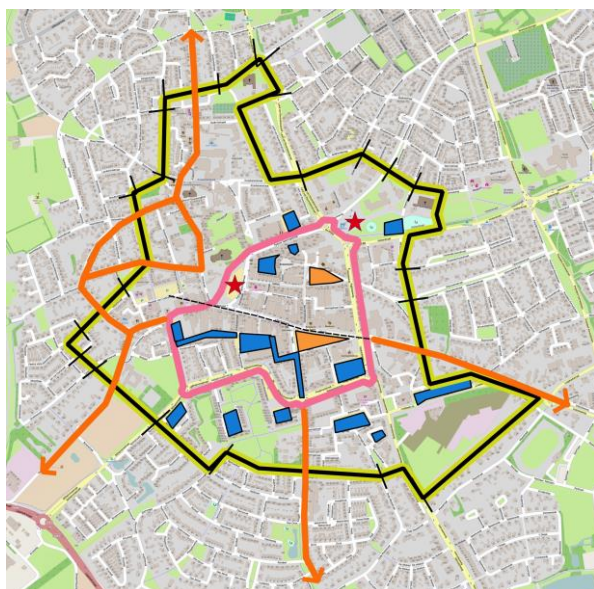
- Inrichting: Bij voorkeur voorkanten, uitnodigend, vormbomen.
- Weginrichting: functioneel, maatvoering auto's, opsluiting parkeren, mangaan-kleurige klinker, haakse parkeervakken.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 8 m.
- Gebruiksintensiteit is gelijk aan het gebruik van het kernwinkelgebied.

Uitgangspunten:

- Een aantrekkelijker inrichting voor parkeervelden buiten de ring. Hierdoor ontstaat een positief beeld.
- (sociaal) veilige looproute vanaf de parkeervelden.

Aanbevelingen strategisch niveau:

- Indien er parkeervelden worden ingericht dan rekening houden met dat er geen 'achteraf' parkeervelden ontstaan.
- Het is wenselijk om het oppervlak maaiveld parkeren rondom centrum niet verder uit te breiden.
- Het is wenselijk om parkeren op de Markt te verminderen en de verblijfsfunctie te bevorderen.

De Passages

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Hoge kwaliteit, duidelijke en herkenbare eenheid voor zowel de inrichting op maaiveldniveau als van gevel.

Beheerambitie A: Hoge beheerkwaliteit, comfortabel, goed verzorgd en netjes. Het sluit aan op het beheerniveau van het Centrum.

Functie:

De passages verbinden de parkeervelden met het winkelrondje. De centraal gelegen “passage” verbindt de Galerij met de Markstraat. De passages hebben een doorstroomfunctie. De meeste passages hebben tevens een verblijfs- en winkelfunctie.

Gerealiseerde projecten:

- Zuiderpassage is ingericht conform gewenst kwaliteitsbeeld.

Karakteristiek Passage:

Eén van de kenmerken van het centrum van Uden zijn de passages die de winkelgebieden met elkaar verbinden. Een aantal passages is ook onderdeel van het te belopen ‘achtje’. De verbindende functie van de (niet historische) passages is duidelijk en noodzakelijk maar de stedenbouwkundige situatie, winkelfronten, inrichting bestrating en ‘het plafond’ laten veel te wensen over. De bewinkeling in de passages is slecht, de sfeer en verlichting niet uitnodigend en het bestratingsmateriaal is gedateerd. Op deze plekken is een nieuwe straatsteen niet voldoende om de situatie te verbeteren. De passages zijn soms ook de verbindingen van de ‘achteraf’ parkeervelden naar de winkelstraten en doen daardoor mee aan het minder aantrekkelijke entree vanaf deze parkeervelden. De passages zijn deels privaat terrein.

Kenmerken:

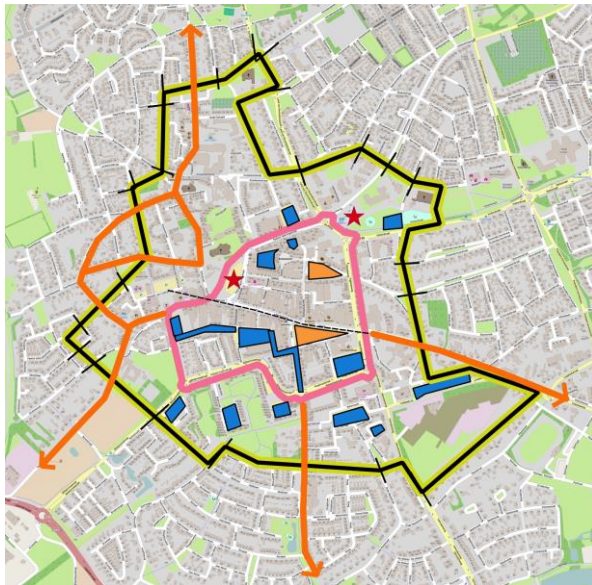
- Inrichting: Voorkanten, aandacht voor sociaal onveilig gevoel, niet uitnodigend, geen niveauverschillen of continuïteit tussen gebieden.
- Weginrichting: Voetgangersgebied, elementverharding, diverse kleuren.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 4 m.
- Gebruiksintensiteit is hoog omdat het de verbinding vormt tussen de winkelpleinen en straten.

Aanbevelingen operationeel niveau:

- Passages: toepassen van uniform bestratingsmateriaal conform het winkelgebied, zodat deze vanzelfsprekend onderdeel zijn van het totale kernwinkelgebied.
- Aandacht voor handhaving ter voorkoming van vervuiling en verkeerd gebruik.

Aanbevelingen strategisch niveau:

- Het is wenselijk om in goede samenwerking tussen gemeente en particulieren in private passages het negatieve beeld van passages te verbeteren.
- De verschillende passages een eigen herkenbare uitstraling of thema geven (zoals kunst-, cultuur of eetstraatje).

De Bevoorradingstraten

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Functioneel ingericht. Het zicht op bevoorradingsstraten beperken.

Beheerambities A: Hoog, schoon, netjes, heel verzorgd en veilig. Er is nagenoeg geen schade aanwezig.

Functie:

De bevoorradingsstraten dienen om de winkels op efficiënte wijze te kunnen bevoorraden. Indien een bevoorradingsstraat optimaal functioneert kan een winkel van de achterkant bevoorraden worden. Op een aantal locaties worden ook achter terreinen en woningen ontsloten via deze bevoorradingsstraten.

Karakteristiek Bevoorradingstraten:

De bevoorrading van de winkels vindt veelal via de achterstraten plaats, hetgeen efficiënt is en het minste confrontaties oplevert met het winkelend publiek. Hierdoor zijn nog geen vaste tijden noodzakelijk voor de bevoorrading. Daar waar bevoorrading met kleine bestelbusjes aan de voorzijde van de winkels plaatsvindt, gebeurt dit buiten de venstertijden.

Vanuit de passages is zicht op de bevoorrading en achterstraten. Hoewel veel aandacht is besteed aan het verzorgen van deze achterstraten en het voorkomen van afvalophoping is dit een onaantrekkelijk beeld voor het winkelend publiek.

Kenmerken:

- Weginrichting: Functioneel, maatvoering vrachtauto's, geen band, draaicirkels, betonklinkers. Bestrating bestaat hoofdzakelijk uit elementverharding.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 4 -6 m.
- Gebruiksintensiteit achterstraten is redelijk omdat er geen pieken zijn door venstertijden.

Uitgangspunten:

- Rekening houden bij de maatvoering van profielen met de draaicirkel van de bevoorradingsauto's.
- Achterstraten uit het zicht van winkelend publiek.
- Afvalvrije achterstraten.

Aanbeveling operationeel niveau:

- Totdat de achterstraten niet zichtbaar zijn voor winkelend publiek, deze even hoog beheren als de passages en winkelpleinen en straten.

Aanbeveling strategisch niveau:

- Indien de bevoorradingstraten worden (her)ingericht is het wenselijk om het zicht op bevoorradingsstraten te beperken.

De Centrum inrichting (verharding en straatmeubilair)

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Rustig, hoge inrichtingskwaliteit, die een bijdrage leveren aan een exclusieve, herkenbaar, obstakelvrije ingerichte centrum.

Beheerambitie A: Hoog, gericht op het schoon en netjes houden, zodanig dat zijn representatieve uitstraling behouden blijft, met af en toe enkele beschadigingen.

Functie:

Een consistente inzet van inrichtingselementen draagt bij aan de herkenning en beleving en de sfeer van het winkelgebied of een winkelstraat als samenhangend gebied.

Gerealiseerde projecten:

- Door uitvoering centrumplan West is er gedeeltelijke uniforme vloer voor het centrum, die zorgt voor eenheid, gerealiseerd.

Karakteristiek inrichting:

De winkelpanden hebben allen hun eigen uitstraling, logo's en reclame uitingen en die willen zo goed mogelijk tot hun recht komen. Het beeld is zeer divers. De bezoeker wil zo ruim en obstakelvrij kunnen winkelen en overzicht hebben tot waar het winkelgebied reikt. Een eenheid in het kernwinkelgebied kan alle verschillende beelden aaneenrijgen. In de huidige situatie zijn vele delen bestraat met mangaan kleurige klinkers, het en der met accenten van andere materialen. De herinrichting van de Markt met deze gebakken klinker en natuursteen accenten is hier

een prachtig voorbeeld van. Op diverse plekken wijkt de bestrating van deze kleur af of zijn accentbestratingen aangelegd. Sommige delen van het kernwinkelgebied zijn bestraat met oude rode klinkers.

Het gehele centrum is voorzien van gegroefde tegels voor blinden en slechtzienden. De tegels functioneren niet naar behoren.

Deels heeft het centrum een rustig beeld van hoge kwaliteit maar er zijn plekken die voor herinrichting in aanmerking komen zodat de eenheid versterkt wordt. Dit is bijvoorbeeld het geval in de Marktstraat. Deze kan een verbindende schakel vormen tussen Prior van Millstraat, de Markt en de St Jansstraat als van het centrum komt deze straat tot zijn recht en tevens als fiets- en voor beperkte bevoorradingsroute gelden.

De aanwezige parkeerplaatsen in dit profiel geven in de huidige situatie een rommelige aanblik.

Het straatmeubilair in het centrum wijkt af van datgene wat in de woonwijken is gebruikt. Hiermee wordt de exclusiviteit van het centrum aangegeven en ook de gebruikintensiteit is hoger dan ieder ander deel van Uden. Er is geen consequente keuze voor uniforme materialen. Op het marktplein is het straatmeubilair van roestvaststaal, dit geeft het gebied een luxe uitstraling. Roestvast staal is kostbaar, maar relatief onderhoudsarm

Kenmerken:

- Inrichting: Huidige situatie met grote variatie in inrichtingsmaterialen waardoor een rommelig beeld ontstaat.
- Weginrichting: Wandelgebied met de auto te gast, gelijkvloers, elementverharding.
- Openbare verlichting is naast functioneel ook esthetisch en herkenbaar. Eigen herkenbare armatuur, hoogte 4 - 6 m.
- Gebruiksintensiteit is hoog.

Uitgangspunten:

- Een eenheid in het kernwinkelgebied rijgt alle verschillende gevelbeelden aaneen. Een uniforme vloer voor het centrum straalt eenheid uit.
- Belijning gerelateerd aan de rooilijnen geeft rust in het centrum.
- Toegankelijk voor ouderen en (visueel) gehandicapten.
- Goede stallingsmogelijkheden.

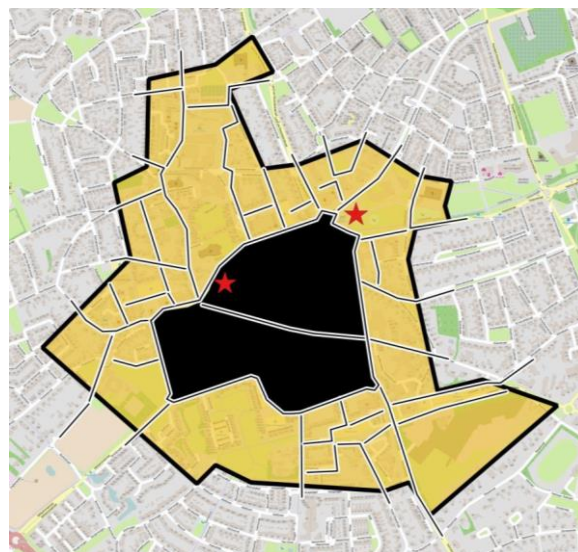
Aanbevelingen operationeel niveau:

- Onderscheid maken tussen de algemene vloerbestrating, accentbestratingen en soorten straatmeubilair (banken, fietsklemmen, boomroosters).
- Handhaving: oneigenlijk gebruik van het voetgangersgebied voorkomen.
- Het is wenselijk om een materialen catalogus op te stellen voor het centrum.
- Marktstraat ontwerpen als de verbindende as in het centrum.
- Het is wenselijk om een uitvoering- en herbestratingsplan op te stellen voor verouderde delen binnen het centrum.
- Het is wenselijk om de slechtzienden route te heroverwegen, zie ervaringen elders in centra.

Aanbevelingen strategisch niveau:

- Het is wenselijk om het centrum als wandelgebied in te richten met het liefst helemaal geen autoverkeer in het winkelgebied.
- Veel aandacht voor de fiets op een wijze zodat het winkelend publiek er niet door gehinderd wordt conform Shared space gedachten.

Legenda

- kernwinkelgebied
- centrum_punt
- verbindingen
- rand
- overgangsgebied

Structuurkaart overgangsgebied Uden

7. Het overgangsgebied

De schil rondom het Centrum

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Gebieden met een eigen tijdsbeeld en bijbehorende inrichting met toch een eenheid in inrichting op maaiveldniveau.

Beheerambitie B: Functioneel, gericht op het schoon en netjes houden van de openbare ruimte met enige schade. Echter hoeft dit niet zo hoog te zijn als het centrum.

Functie:

De schil rondom het centrum heeft geen eigen zelfstandige functie maar vormt wel de overgang tussen het meer stedelijke centrumgebied van Uden en de woonwijken. Transformatie is het kenmerk van deze schil. In deze schil vinden we een mix aan stedelijke en dorpse milieus. In deze mix aan functies en karakteristieken kan een samenhangende en herkenbare openbare ruimte zorgen voor rust en samenhang.

Karakteristiek van de schil:

De overgang tussen het kernwinkelgebied en de rustige woonwijken wordt gevormd door een combinatie van functies en gebieden met een verschillend schaalniveau. Mede doordat historische routes vaak deze schil doorkruisen ontstaat een mêlee van visuele beelden. Ook de omgeving van de Petruskerk, het busstation, politie, brandweer, zwembad en bioscoop zijn functies in deze schil. De Centrumring is in feite de overgang tussen kernwinkelgebied en deze zone, de begrenzingen richting woongebieden lopen grillig. Op de kaart is de begrenzing zo secuur mogelijk aangegeven. Dit is van belang omdat binnen deze schil vele transformaties plaatsvinden en ook in de toekomst worden nieuwe ingrepen verwacht, als logisch gevolg van de strategische ligging nabij een goed functionerend centrum, en tegelijkertijd een goede bereikbaarheid. In dit overgangsgebied zijn in het verleden locaties vrij gekomen wegens verplaatsing van oude bedrijfsfuncties en ambachtenlocaties naar de bedrijfsterreinen in het buitengebied. De druk op dit overgangsgebied is groot en de behoefte aan bijzondere woonvormen of bijzondere publiekstrekkende functies biedt goede mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik. Door de vele tijdsbeelden, hebben de diverse projecten een eigen

inrichting van de openbare ruimte. Door gebrek aan integrale planvorming is een rafelig, contrastrijk en soms chaotisch gebied ontstaan. Dit is mede veroorzaakt door het afsluiten van enkele oorspronkelijk doorgaande wegen vanwege de verkeerscirculatie. Een aantal projecten zijn in aanbouw zoals nieuwbouw Aldi /appartementencomplex St. Jansstraat, en een aantal zullen nog volgen zoals de bebouwing van het Dicoterrein. Tegelijkertijd zullen ontwikkelende partijen op zoek blijven naar mogelijkheden in dit gebied. Het groen in de directe omgeving van het centrum bestaat veelal uit aankledingsgroen. Het bevrijdingspark is derhalve ook van groot belang voor de leefbaarheid van het centrum en het overgangsgebied. Het groen rondom het klooster draagt ook sterk bij aan de leefbaarheid en dient derhalve ook in stand te worden gehouden, waarbij versterking van gebruikswaarde nog tot een verdere kwaliteitsimpuls zou kunnen leiden.

Kenmerken:

- Inrichting: Grootchalige eenheden, variatie aan bouwtypologieën en collectieve terreinen.
- Weginrichting: Variatie binnen kaders, 30 km, open bestrating, inrichting ondergeschikt aan doorsnijdende lijnen naar het centrum, functies zijn gescheiden van elkaar.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 4 - 6 m.
- Ieder project heeft eigen 'presenteerblaadje'.
- Parkeervermenging centrum parkeren, belanghebbende en bewoners.
- Gebruiksintensiteit is hoog door de vele functies in het gebied, dichte bewoning en het gratis parkeren.

Uitgangspunten:

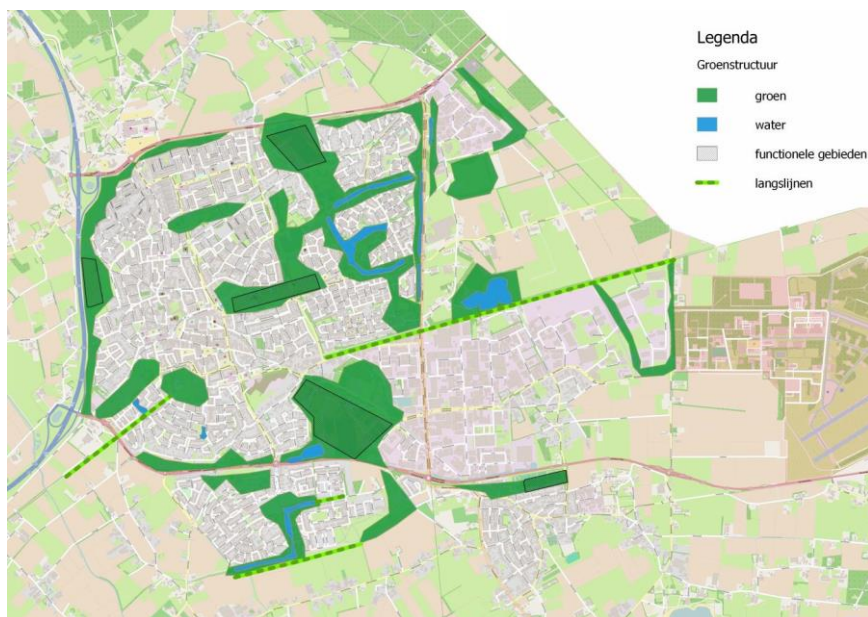
- De inrichting is zeer divers met een eigen tijdsbeeld en beeldkwaliteit.
- Eenduidig ingericht, om verrommeling tegen te gaan.
- Bebouwing straat gebonden.
- Bijzondere publiekstrekkende functies/centra hebben een eigen gezicht.
- Behoud van boomstructuren en groenelementen.
- Geen snippergroen.

Aanbevelingen operationeel niveau:

- Boomstructuren herstellen.
- Het is wenselijk om een catalogus van materialen ten behoeve van herinrichting op te stellen.
- Het groen rondom het klooster in stand houden, waarbij versterking van gebruikswaarde nog tot een verdere kwaliteitsimpuls zou kunnen leiden.
- Zoektocht naar uitbreiding voor openbaar groen of park met eigen naam en een duidelijke identiteit.

Aanbevelingen strategisch niveau:

- Er dient gezocht te worden naar eenduidigheid en samenhang in de inrichting van de schil. Deze aandachtspunten dienen meegenomen te worden bij een eventuele stedenbouwkundige uitwerking voor de schil.
- Het is wenselijk om bij uitbreiding van parkeerplaatsen deze, indien mogelijk, ondergronds aan te leggen.

Groenzones en water Uden

8. Stedelijk groen en water

Groenzones binnen Uden

Deze vormen de schakel tussen het omliggende buitengebied en het Centrum. Wat betreft de groenstructuren vormen deze een directe verbinding met het omliggende buitengebied en lopen zelfs door tot in het Centrum van Uden.

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Groenzones zoveel mogelijk doorlopend en verbinden met elkaar. De groengebieden hebben een landschappelijke inrichting en nodigen uit voor wandelen en gebruik voor picknick, sport en spel.

Beheerambitie B/C: voor “schoon” verzorgd, netjes en uitnodigend meubilair (B). Voor groen en verharding aandacht voor natuur, gericht op functiebehoud met een enige vorm van discomfort (C). Het beheer is extensiever met aandacht voor natuur en de gebruiksintensiteit door het jaar heen.

Functie:

De groenzones dringen als samenhangende structuur door tot diep in het compacte stedelijke weefsel. Dit geeft lucht en openheid en maakt de beleving mogelijk van het onderliggende en omringende landschap van Uden. Tevens biedt het de ruimte om hier te

recreëren elkaar te ontmoeten en te ontspannen.

Gerealiseerde projecten:

- Zuiderpark, gelegen aan de zuidkant van Uden Zuid heeft gezorgd dat de zuidelijke rand zijn definitieve vorm heeft gekregen.
- Herinrichting van het bevrijdingspark.

Karakteristiek groenzones:

De gemeente Uden is rijk aan ruime groenzones die vanuit het landschap tot diep in de kern doordringen. Het zijn vaak restanten van oorspronkelijke landschappelijke structuren en zijn tevens gekoppeld aan historische routes en gebieden. Doordat de wijken gebouwd zijn in de oksels van de historische routes, zijn de ruime groenstructuren tevens de scheiding tussen de verschillende buurten.

Het geeft een ruime sfeer en op vele plaatsen lijkt het alsof er in een bos wordt gewoond. De verbindingen binnen het stedelijke gebied tussen de verschillende groenzones worden hoofdzakelijk gevormd door de boomstructuren langs het autonetwerk. De groene gebieden zijn vaak geaccidenteerd, wat een extra ruim beeld geeft omdat de zichtlijnen beëindigd worden.

Het water ligt diep, vooral in de groengebieden die ten oosten van de breuk van Melle liggen.

Het gegeven dat de groenzones ruim en eindeloos lijken heeft ook een kwetsbare kant. Het groen kan al gauw gebruikt worden als zoeklocatie voor functies waar binnen de woonbuurten zelf geen ruimte voor is. Op diverse locaties is dit gebeurd (bijvoorbeeld Bevrijdingspark), hetzij met bebouwing hetzij met sportfuncties (tennispark de Hoeven) die geen openbare uitstraling hebben. De bruikbaarheid en continuïteit van de groenstructuur kan daardoor ernstig verminderen. De groengebieden hebben geen namen met uitzondering van het Bevrijdingspark. Een naam kan bijdragen aan de herkenbaarheid en bescherming. Er zijn sporadisch doorgaande fietsroutes door de groenzones. Toch komt het wel vaak voor dat de groengebieden doorsneden worden met fietspaden. Hierdoor zijn de groenzones rustig voor wandelaars en spelende kinderen. Een aantal groengebieden liggen achter de privétuinen van woningen. Dit draagt niet bij aan de openbare uitstraling en nodigt minder uit tot gebruik door de onduidelijkheid van de scheiding tussen privé en openbaar. Met de realisatie van het Zuiderpark, gelegen aan de zuidkant van Uden Zuid, heeft de zuidelijke rand zijn definitieve vorm gekregen. Tevens is de groenbuffer tussen Uden Zuid en Volkel West in ontwikkeling. Beide gebieden dragen bij aan de stedelijke groenstructuur.

Momenteel zijn er steeds meer burgerparticipatieprojecten die gerealiseerd worden binnen het stedelijk groen. Daarmee stijgt de gebruikswaarde.

Kenmerken:

- Inrichting: Riante groene ruimten, landschappelijke sfeer met losse boomgroepen in gras, weinig differentiatie in beplantingssoorten, geaccidenteerd terrein, diepliggend water.
- Weginrichting: Onverharde - en asfalt wandelpaden en geasfalteerde fietspaden.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 5 m. De verlichting wordt alleen toegepast langs de doorgaande fietsroutes ter voorkoming van schijnveiligheid.
- Gebruiksintensiteit van deze gebieden is hoog. De gebieden worden intensief gebruikt door fietsers en hondeneigenaren als wandel- of uitlaatgebied en als speel- of voetbalveld.

Uitgangspunten:

- Doorlopende groenzones zijn in verbinding met elkaar.
- Duidelijke begrenzing van de groenzones d.m.v. water, wegen of hagen.
- Bouwprojecten inpassen en aansluiten op het groengebied.
- Parkeren in het groen voorkomen.
- Voorkanten naar park en water.
- Openbare sport- en spelfuncties realiseren.

Aanbevelingen operationeel niveau:

- Herinrichting van de delen waar de doorlopende structuur verbroken is.
- Naamgeving voor de parken invoeren.
- Parkgebieden meer differentiëren en herkenbare identiteit geven.

Groene zones langs lijnen en randen

Ambitie:

Inrichtingsambitie: langgerekte groengebieden die meestal een ecologische inrichting hebben of onderdeel van een ecologische verbindingroute zijn. Vaak gebruikt voor een ommetje wandelen of de hond uitlaten

Beheerambitie B/C: voor “schoon” verzorgd, netjes en uitnodigend meubilair (B). Voor groen en verharding aandacht voor ecologie en natuur, gericht op functiebehoud met een enige vorm van discomfort (C). Het beheer is extensiever met aandacht voor natuur en de gebruiksfrequentie door het jaar heen.

Functie:

De groenzones drongen als samenhangende structuur door tot diep in het compacte stedelijke weefsel. Dit zorgt voor een zachte omlijsting van de wijken, geeft lucht en openheid en maakt de beleving mogelijk van het onderliggende en omringende landschap van Uden.

Gerealiseerde projecten:

- De industrieterreinen Vluchtoord en Goorkens – Hoogeld zijn inmiddels omsloten door groene zones bestaande uit bossen en natuurlijke ingerichte plasdrassituaties.

Karakteristiek zones langs lijnen en randen:

Rondom en dwars door Uden liggen langgerekte groengebieden die meestal een ecologische inrichting hebben of onderdeel van een ecologische verbindingroute zijn. Een aantal van deze zones liggen langs de randen van de rondwegen en de A50. Het zijn geaccidenteerde uitloopgebieden vanuit de aanliggende wijken. Vanaf de rondwegen geven deze randen een zachte omlijsting van de wijken. Er is geen doorlopend voet- of fietspad die alle randzones verbindt.

Op enkele plaatsen binnen Uden liggen langs het autonetwerk groene zones met hoog opgaande bomen. Deze opstanden scheiden de wijken van de weg af en geven het verkeersnet het ruime aantrekkelijke profiel.

Een bijzondere lijnvormige groenstructuur is de ecologische zone te plekke van het ‘Duitse lijntje’. Deze voormalige spoorverbinding loopt tot diep in de kern van Uden. De inrichting van dit element is per plek verschillend. Ter hoogte van het centrum sluit deze ecologische zone niet aan bij de daar gebruikte groenvoorziening. Voor toeristisch gebruik zou het interessant zijn om deze route te vervolmaken en aan te laten sluiten op het Centrum, met vertakkingen naar de historische routes Uden uit naar het buitengebied.

Kenmerken:

- Inrichting: Lijnvormige smalle groenstructuren, landschappelijke en ecologische sfeer met water, geschikt voor een ‘ommetje’ of doorgaande verbinding, achterkanten naar groenzone.
- Weginrichting: Onverharde - en asfalt wandelpaden.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 5 m. Alleen de belangrijkste hoofdfietsroutes worden verlichting, ter voorkoming van schijnveiligheid. Het buitengebied wordt niet verlicht.
- Deze gebieden kennen een relatief lage gebruiksfrequentie maar hebben een hoge visuele waarde. Hetgeen overeenkomt met de inrichting en relatief onderhoudsarme opzet van deze gebieden.

Uitgangspunten:

- ‘Duitse lijntje’ gebruiken als toeristische verbinding van buiten naar binnen.
- Overgang van privé naar openbaar d.m.v. hagen.
- Geen bebouwing toestaan in de zones.
- Behoud van een “schoon” karakter voor deze gebieden is belangrijk.

Aanbevelingen operationeel niveau:

- Minimale breedte maat voor deze zones vaststellen.
- Blijf aandacht houden voor de “natuurlijke” inrichting en beheer met name in relatie tot ecologie en het behoud en aantrekken van bepaalde ecologische doelsoorten.

Parken en functionele groengebieden

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Functionele gebieden, waarin de inwoners van Uden zich actief kunnen bewegen, recreëren en elkaar ontmoeten.

Beheerambitie B/C: voor “schoon” verzorgd, netjes en uitnodigend meubilair (B). Voor groen en verharding aandacht voor ecologie en natuur, gericht op functiebehoud met een enige vorm van discomfort (C). Het beheer is extensiever met aandacht voor natuur en de gebruiksintensiteit door het jaar heen.

Functie:

Parken en groengebieden functioneren als groene longen in het stedelijk en maken daarmee onderdeel uit van de groenstructuur van Uden. En andere belangrijke functie van parken en functionele groengebieden is de uitlooppunt met mogelijkheden voor ontspanning, recreatie en ontmoeting voor meerdere doelgroepen.

Karakteristiek parken groengebieden:

Binnen de kern en aan de rand van Uden liggen sportgebieden en functionele groengebieden zoals de begraafplaats, dierenweide, skibaan en visvijver. Deze functies liggen soms verscholen in een landschappelijk gebied en soms gegroepeerd in een functioneel groengebied zoals het sportpark Uden rondom de Boekelsedijk.

De gebieden zijn ruim, maar niet alle locaties zijn goed bereikbaar per auto, waardoor de route er naartoe rustige woongebieden kan verstoren. Zeker als het een kwetsbaar landschappelijk rustgebied is, liggen deze functies niet optimaal. Dit geldt voor de sportvelden Moleneind en Vlasakker. Het sportpark Uden komt door de uitbreidingen steeds meer midden in Uden te liggen in plaats van aan de rand. Dit wordt mede veroorzaakt door de langzame verkleuring van het aanliggende industrieterrein rondom de Energielaan. Hier ontstaan functies als dienstverlening, fitness en ateliers. Het sportpark ligt aan de historische Boekelsedijk met een prachtige boomstructuur. Het park heeft de potentie om een aantrekkelijk en functioneel park te worden, zeker met de ontwikkelingslocaties rondom zoals het Dicoterrein en het gebied rondom het Retraitehuis

Kenmerken:

- Inrichting: Divers meestal open, efficiënte inrichting van sportvelden.
- Weginrichting: Onverharde - en asfalt wandelpaden.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 5 m. Verlichting wordt alleen toegepast langs belangrijke fietsroutes, ter voorkoming van een schijnveiligheid.
- Gebruiksintensiteit is grillig en wordt bepaald door de mate van (sport)activiteiten die er in gehuisvest of georganiseerd worden. Het gebied wordt minder gebruikt als wandelpark.

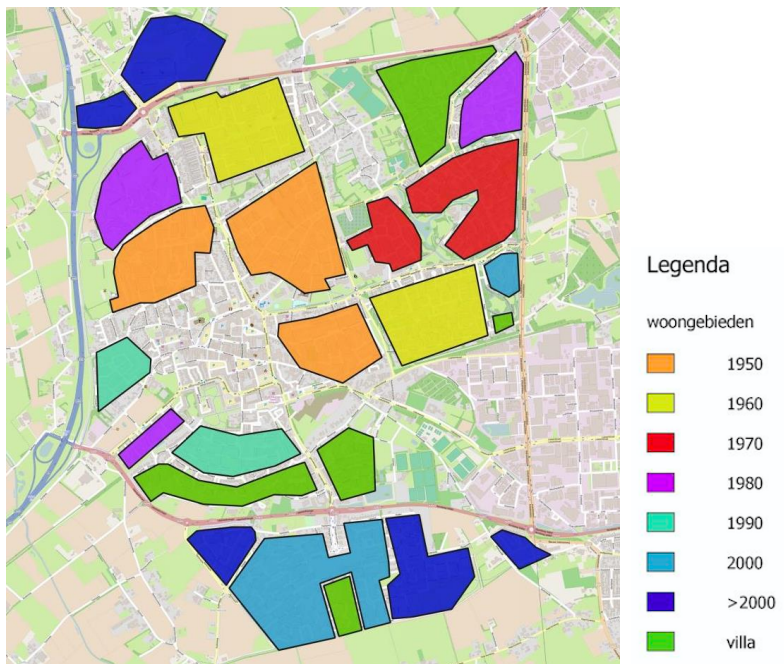
Uitgangspunten:

- Representatieve bebouwing rondom het park.
- Alleen bebouwing binnen parken die gerelateerd is aan parkfuncties zijn toegestaan.

Aanbevelingen operationeel niveau:

- Omvorming van functionele groengebieden passend bij de groei van Uden.
- Aansprekende namen voor de parken bedenken.
- Het is wenselijk om Sportpark Uden om te vormen tot het park 'Boekelsedijk' met levendige voorziening aan een historische as.

Structuurkaart woongebieden Uden

9. De woonwijken Uden

De woonwijken van Uden liggen zeer consequent als lobben in het omringende groen met een beperkt aantal aansluitingen op het autonetwerk. De wijken zijn onderling niet voor autoverkeer verbonden en daardoor verkeersluw. Voor de fietser is er een fijnmazig netwerk met verbindingen tussen de wijken onderling.

Eerste planmatige uitbreidingen 1950

Ambitie:

Inrichtingsambitie: behoud van de rustige, ruime en sober inrichting en grondgebonden woningen.

Beheerambitie B: Functioneel, netjes en verzorgd en enigszins wat beschadiging aan het meubilair en enige mate van discomfort bij de wegen door oneffenheid. De bewoners leveren een bijdrage aan deze beheerkwaliteit.

Functie:

Verblijfsfunctie en verkeersfunctie. Buurtparkjes/groen dienen als ontspannings-recreatie en ontmoetingsplek voor buurtbewoners.

Gerealiseerde projecten:

- De eerste grootschalige renovatie hebben inmiddels plaatsgevonden, met behoud van beschreven kenmerken en bijbehorende kwaliteiten. Daar waar mogelijk zijn bomenstructuren versterkt. Voorbeeld hiervan is de Millsebaan.

Karakteristiek bouwperiode voor 1950:

Uden bestaat uit een jonge kern. Tot aan 1950 bestond zij uit bebouwde uitvalswegen die het centrum verbonden met de omringende kernen en buurtschappen. Vanaf 1950 kreeg Uden een groeikernstatus en werden planmatige uitbreidingen gerealiseerd. De eerste buurten waren Bogerd, Moleneind, Schutveld en Hoevense Veld. Deze wijken bestaan voornamelijk uit grondgebonden woningen, deels rijtjes en deels twee onder één kap of vrijstaande woningen. De stedenbouwkundige opbouw van de profielen heeft rechte lijnen met enkele diagonalen of gebogen profielen, waardoor interessante ruimten en zichtlijnen ontstaan. De woningen zijn allen naar de openbare ruimte gericht en hebben een ruime voor- en achtertuin. Met name in Schutveld hebben de woningen een bijzondere architectuur uit de periode van de wederopbouw. De profielen zijn vrijwel overal traditioneel met trottoirs en bomen in beplantingsvakken. Het parkeren is opgelost in de lengte richting en aan één zijde van de straat zonder vak aanduiding. De bestrating

van de rijweg is veelal van gebakken klinkers. Al met al ogen de buurten rustig, ruim en sober. Door de lage dichtheden van de woningbouw zijn parkeerproblemen nauwelijks aan de orde. Parkeren op eigen erf vindt plaats wanneer de tuinen voldoende maat hebben zodat het beeld van de wijken niet verarmt door algehele verstening van de tuinen. De langgerekte groenzones zijn omgeven door straten en bepalen de intieme binnenruimten met de voorkanten van de woningen daarop gericht. Deze groene ruimten zijn ongeschikt om te wijzigen in parkeerplaatsen

Kenmerken:

- Inrichting: Rustige, eenvoudige inrichting, duidelijke groen- en boomstructuren,
- Weginrichting: 30 km, Rechthoekige straatprofielen, traditioneel profiel met trottoirs, rijweg van gebakken klinkers, parkeren in de lengte richting, zonder vak aanduiding.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 4 – 6 m.
- Gebruiksintensiteit is relatief laag omdat alleen bewoners en bezoekers gebruik maken van de openbare ruimte.

Uitgangspunten:

- Huidig beeld in stand houden.
- Parkeren op eigen erf alleen toestaan, indien er voldoende ruimte aanwezig is voor zowel een parkeerplaats als voor groene tuininrichting.

Aanbeveling operationeel niveau:

- Bomenstructuur versterken of indien nodig vernieuwen.
- Het is wenselijk om in de nabije toekomst renovaties uit te voeren om de kwaliteit van de openbare ruimte op niveau te houden. Naar voorbeeld van Hoevenseveld fase 1.

Woonwijken uit de periode 1960

Ambitie:

Inrichtingsambitie: licht, lucht, ruimte en herhaling van buurteenheden. De wijken worden ook wel stempelwijken genoemd. Rechthoekig straatprofiel, met centrale parkeerplaatsen aan de achterkant en aan de voorkant groenstroken met woonpaden.

Beheerambitie B: Functioneel, netjes en verzorgd en enigszins wat beschadiging aan het meubilair en enige mate van discomfort bij de wegen door oneffenheid.

Functie:

Verblijfsfunctie en verkeersfunctie.

Buurtparkjes/groen dienen als ontspannings-recreatie en ontmoetingsplek voor buurtbewoners.

Gerealiseerde projecten:

- Nieuwe identiteit om de wijk te verlevendigen is in Bitswijk uitgevoerd door de centraal gelegen school en sporthal te amoveren en een volledig nieuw multifunctioneel gebouw te plaatsen.
- Vooralsnog is gekozen om binnen de huidige maatvoering middels uitgevoerd groot onderhoud, te komen tot optimalisatie van parkeren met behoud van kenmerkende (groen)structuren. Dit

behoeft de komende periode ook nog zeker aandacht.

Karakteristiek bouwperiode 1960:

Uden heeft drie wijken die volgens de CIAM-gedachte (Congres International d'Architecture Moderne) zijn gebouwd. Het betreft de wijken Bitswijk, Raam en de flats ten zuidwesten van het Centrum. De thema's zijn licht, lucht, ruimte en herhaling van buurteenheden. De wijken worden ook wel stempelwijken genoemd vanwege de herhaling van de stedenbouwkundige opzet rondom een centrum. Vaak hebben de wijken woonpaden zodat de directe omgeving van de woning voor de kinderen zo

veilig mogelijk is. Deze drie Udenese wijken hebben ondanks dezelfde uitgangspunten toch verschillen. Zo is de stempelgedachte in Bitswijk niet zo consequent doorgevoerd als in Raam of de flatwijk. In Bitswijk bestaat de opbouw uit ruime traditionele profielen en brede groenzones met bomen. De straten hebben trottoirs en langsparkeren. De woningen hebben weinig variatie in typen. Aan de randen van de buurt staan twee onder één kap woningen. Daar waar zijtuinen aan openbaar gebied grenzen zijn de randen bij voorkeur groen om geen armoedig beeld te veroorzaken. Verwijderen van dit groen of uitgeven als tuinen, met

de kans dat schuttingen worden geplaatst, verslechtert het beeld. De wijk Raam oogt dichter bebouwd dan Bitswijk en de opbouw heeft weinig flexibiliteit voor herinrichting of oplossingen voor parkeren aangezien een groot deel van de wijk is ingericht met woonpaden, ontoegankelijk voor de auto. Voor de leefbaarheid direct bij de woning zijn deze paden heel plezierig, maar parkeren is in deze wijk een probleem dat alleen op wijkniveau opgelost kan worden zodat de kenmerkende structuur behouden blijft. Het openbaar groen in Raam bestaat uit een centrale zone die echter deels bebouwd is waardoor de structuur deels verloren gaat. De straten ogen vrij stenig en de groenvoorziening wordt gevormd door relatief kleine plantvakken. Ook in Raam ontstaat vaak een ongewenst 'achterkant' beeld wanneer de zij- en achtertuinen direct aan openbaar gebied grenzen zonder een groene overgang. De flatwijk bij het Centrum heeft een hele ruime opzet. De grootschalige groenvoorzieningen zijn als parkgebieden tussen de flats gerealiseerd. Door de grote maten van de openbare ruimte is het parkeren in grote eenheden opgelost dicht bij de entrees van de flats.

Kenmerken:

- Inrichting: Rustige, eenvoudige en sobere inrichting, losse structuren met zij- en achterkanten naar openbaar gebied, soms een hofstructuur voor parkeren of entrees woningen. Raam heeft veel kleinschalige eenheden in de openbare ruimte.
- Weginrichting: Rechthoekige straatprofielen, gescheiden functies, Rijksweg betonstraat stenen, geconcentreerde haaksparkeren velden met vak aanduiding.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 4- 6 m.
- Gebruiksintensiteit is relatief laag.

Uitgangspunten:

- Grote groene eenheden in stand houden.

Aanbevelingen operationeel niveau:

- De ruimtelijke kwaliteit is kwetsbaar. Aan te raden is om principes vast te stellen voor de overgangen privé - openbaar.
- Het is wenselijk om bij herstructurering grote eenheden op te pakken.
- Voor parkeeroplossingen nieuwe principes ontwerpen die binnen de structuur passen (geldt vooral voor Raam).

Aanbevelingen strategisch niveau:

- Er ontstaat de mogelijkheid om de kenmerkende groene dooradering van de wijk, door het wegvallen van de Raamhoeve, weer gedeeltelijk te herstellen. Dit ter compensatie van gerealiseerde bebouwing in deze groenstructuur.
- Bij eventuele omvorming van het centrumdeel van de wijken deze gebieden een bijzondere identiteit geven met nieuwe identiteit om de wijk te verlevendigen.

Woonwijken uit de periode 1970

Ambitie:

Inrichtingsambitie: contrast tussen de ruime groengordels en de stenige inrichting van de erven - hofstructuren. Zonder haakse hoeken om de gewenste stedenbouwkundige beslotenheid tot uiting te brengen.

Beheerambitie B: Functioneel, netjes en verzorgd en enigszins wat beschadiging aan het meubilair en enige mate van discomfort bij de wegen door oneffenheid.

Functie:

Verblijfsfunctie en verkeersfunctie.
Buurtparkjes/groen dienen als ontspannings-recreatie en ontmoetingsplek voor buurtbewoners.

Gerealiseerde projecten:

- Een voorbeeld voor een structurele oplossingen ontwerpen voor tekort aan parkeerplaatsen is de renovatie van Schoutenhoek Rentmeestershoef en Wachtendonk. Met behoud van de kenmerkende structuren zijn er veel parkeerplaatsen bij gekomen, mede mogelijk gemaakt door het deels omvormen van voortuinen naar openbare ruimte.

Karakteristiek bouwperiode 1970:

In de zeventiger jaren is Uden verder oostwaarts uitgebreid met de wijk Melle, bestaande uit vier woongebieden die gerangschikt zijn rondom groenzones en waterpartijen. Deze groenzones volgen de breuk van Melle waardoor ook veel hoogteverschillen in het gebied zijn opgenomen. Het water ligt daardoor vrij diep ten opzichte van het maaiveld, waardoor de groenzones als groene dalen overkomen die los liggen van de woonbuurten. Aan deze groenzone liggen ook de voorzieningen, zoals scholen en een gymzaal. In deze periode zijn voornamelijk grondgebonden woningen gerealiseerd in redelijk hoge dichtheden volgens een structuur van woonerven en hofstructuren. De structuur is helder, de buurtontsluitingswegen zijn doorlopend en van asfalt met trottoirs. De aangrenzende woonerven zijn bestraat met open verharding en een profiel zonder opsluitbanden. In feite is de straat van tuin tot tuin een 30 km domein waar de parkeerplaatsen als het ware gestrooid in het gebied liggen. Doel van deze opbouw is dat binnen de woonerven, dichtbij huis, veel veilige speelruimte voor kinderen aanwezig is. De rijen van geschakelde woningen zijn kort en er zijn veel as verspringingen in de structuur, bij voorkeur zonder haakse hoeken om de gewenste stedenbouwkundige beslotenheid zoveel mogelijk tot uiting te brengen. De buurtjes

ogen vrij stenig als contrast ten opzichte van de ruime groenzones. Dit wordt deels veroorzaakt door de parkeeroplossingen die toch veel verkeersruimte vragen. Bovendien zijn de voortuinen vrij klein en bestaat het groen in de straten vooral uit kleine vakken snippergroen.

In de woonerven is het groen vaak in organische vormen aanwezig en zijn in de beginjaren de bomen niet als verbindende structuren aangebracht maar meer als versterkend element van deze organische structuren. In de latere jaren is meer sprake van lijnstructuren.

De wijken uit deze periode zijn vrij kwetsbaar. Door de grote druk op openbaar gebied voor parkeren gaat de sociale functie van het erf verloren. De onoverzichtelijkheid en het gebrek aan oriëntatie in de buurten wordt ook vaak als negatief aspect genoemd.

Kenmerken:

- Inrichting: Contrast tussen de ruime groengordels en de stenige inrichting van de erven.
- Weginrichting: Buurtwegen (50 km) van asfalt en de erven (30 km) gelijk niveau, geen functiescheiding, elementverharding van tuinafscheiding tot tuinafscheiding.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 4 - 6 m.
- Parkeren verspreid, er lijkt een tekort aan parkeren.
- Door opbouw van de wijk veel zijtuinen en schuttingen in het zicht.
- Gebruiksintensiteit van de openbare ruimte wordt vooral bepaald door parkeren.

Uitgangspunten:

- Groene afscherming tussen privé en openbaar.
- Omvang groengordels niet aantasten.
- Meer zicht op water creëren.

Aanbevelingen strategisch niveau:

- Structurele oplossingen ontwerpen voor tekort aan parkeerplaatsen.
- Door de sterke organische, kleinschalige structuren niet meer aansluitend bij het huidige gebruik, is het wenselijk dat deze wijken de komende Jaren nog ten dele opnieuw (her)ingericht gaan worden. Naar het voorbeeld van de buurt Wachtendonk of Schoutenhoek Rentmeesterhoef .

Woonwijken uit de periode 1980

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Korte straatlengten en hoeken van 45 graden. De straatinrichting is zeer gevarieerd met zowel parkeren op eigen erf alsook haakse en langs parkeervakken. De restruimten zijn ingevuld met diverse plantvakken of groenplekken met spelen.

Beheerambitie B: Functioneel, netjes en verzorgd en enigszins wat beschadiging aan het meubilair en enige mate van discomfort bij de wegen door oneffenheid.

Functie:

Verblijfsfunctie en verkeersfunctie. Buurtparkjes/groen dienen als ontspannings-recreatie en ontmoetingsplek voor buurtbewoners.

Gerealiseerde projecten:

- Vooralsnog wordt middels groot onderhoud /renovatie de huidige inrichting in stand gehouden.

Karakteristiek bouwperiode 1980:

In de 80er jaren van de vorige eeuw is aan de westzijde van Uden de wijk Vijfhuis gebouwd. Deze is gelegen ten noorden van Ringbaan noord. In deze wijk is een scheiding ontstaan van stedenbouw en groeninrichting. De opbouw van de wijk bestaat uit korte straatlengten en hoeken van 45 graden. De straatinrichting is zeer gevarieerd met zowel parkeren op eigen erf alsook haakse en langs parkeervakken. De restruimten zijn ingevuld met diverse plantvakken of groenplekken met spelen. De auto en voetganger zijn in deze wijk van elkaar gescheiden. De gehele wijk oogt weliswaar ruim en groen, mede door de groene inrichting van de tuinen, maar toch ook rommelig door de vele oplossingen in de openbare ruimte. Het groen bestaat veel uit snippergroen met bomen in plantvakken. Doordat de omvang van de wijk niet groot is, is de oriëntatie goed en is het een veilige wijk voor kinderen.

Kenmerken:

- Inrichting: Gevarieerde, rommelige inrichting met kleine eenheden parkeren en groen. Geen structureel groen of boomstructuren.
- Weginrichting: 30 km Korte straatlengte, zeer gevarieerd met parkeren haaks als langs parkeervakken herkenbaar aangeduid, gescheiden functies, Rijweg betonstraat stenen.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 4 - 6 m.
- Gebruiksintensiteit is relatief laag omdat alleen

Aanbeveling operationeel niveau:

- Voorkomen dat het beeld te rommelig wordt door kleinschalige ingrepen en groter ingreep door herinrichting.

Woonwijken uit de periode 1990

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Grondgebonden woningen, grootschalig ruim beeld, door de lange lengte van de straten, de grootschalige openbare parkeerplaatsen en de grote grasvelden met randbeplanting eromheen.

Beheerambitie B: Functioneel, netjes en verzorgd en enigszins wat beschadiging aan het meubilair en enige mate van discomfort bij de wegen door oneffenheid.

Functie:

Verblijfsfunctie en verkeersfunctie. Buurtparkjes/groen dienen als ontspannings-recreatie en ontmoetingsplek voor buurtbewoners

Karakteristiek bouwperiode 1990:

In de periode rond 1990 zijn de wijken Groenenwoud en Zoggel gebouwd. Met deze woonwijken heeft Uden in feite alle ruimte binnen de Ruit bebouwd. De wijk Zoggel heeft behoorlijke omvang en bestaat voornamelijk uit grondgebonden woningen. De stedenbouwkundige situatie wordt gekenmerkt door de lange lengte van de straten in vergelijking met voorgaande perioden. Om het straatbeeld te verlevendigen zijn de straten vaak enigszins gebogen. De lengten van blokken rijwoningen zijn ook langer dan in wijken uit eerdere perioden en de woningtypen zijn meestal per straat georganiseerd in plaats van diverse woningtypen binnen een straatbeeld. Dwars op de lange lengten van de straten zijn groene ruimten ontworpen met voetpaden en speelruimten die de verbinding vormen met de achterliggende straten. Het geheel geeft een grootschalig beeld mede door het grote aantal openbare parkeerplaatsen in de profielen. De voetgangers zijn duidelijk gescheiden van de auto's en door de lange lengten van de straten zijn duidelijke doorgaande groen- en boomstructuren aanwezig

Kenmerken:

- Inrichting: Eenvormige, herkenbare groen- en boomstructuren, grote eenvormigheid.
- Weginrichting: Duidelijke straatinrichting, 30 km, lange straatlengte, functies geschieden, aantal grote openbare parkeerplaatsen met haaksparkeren herkenbaar aangeduid, gescheiden functies, Rijweg betonstraatsteen.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 4 - 6 m.
- Gebruiksintensiteit is relatief laag omdat alleen bewoners en bezoekers gebruik maken van de openbare ruimte.

Uitgangspunt:

- Duidelijke inrichtingstructuren.

Woonwijken uit de periode 2000

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Duidelijke structuur, met veel variatie zowel in woningtypen (grondgebonden, zichtlocaties hoogbouw) als afwisseling straatinrichting, duidelijk boomstructuur afgewisseld met hagen en grasvlakken.

Beheerambitie B: Functioneel, netjes en verzorgd en enigszins wat beschadiging aan het meubilair en enige mate van discomfort bij de wegen door oneffenheid. Met een lage beheerinspanning, omdat de gebruiksdruk relatief laag is.

Functie:

Verblijfsfunctie en verkeersfunctie. Buurtparkjes/groen dienen als ontspannings-recreatie en ontmoetingsplek voor buurtbewoners.

Karakteristiek bouwperiode 2000:

De wijken Hoenderbos en Velmolen in Uden Zuid zijn de woninguitbreidingen vanaf circa 2000. De wijken hebben een hele duidelijke structuur met veel variatie zowel in stedenbouwkundige opzet als in de verschillende woningtypen. In deze wijk zijn ook appartementen gerealiseerd op herkenbare plekken binnen de wijk.

De wijk heeft een ringweg, die de hele wijk verbindt, met hieraan straatgerichte woningen. Deze ring heeft een herkenbare ruime profielopbouw met trottoirs, langs parkeren en een stevige groen- en boomstructuur. Vanaf deze ring worden diverse korte straten ontsloten die een intieme sfeer, privé-groen en veelal parkeren op eigen erf hebben. Daarnaast kruisen een aantal keer noord-zuid en oost-west structuren met bijzondere profielen de ring. Deze kruisende routes hebben een ruimere profielopbouw. Ze zijn bedoeld voor bestemmingsverkeer en hebben een bijzondere groenstructuur. In noord-zuid richting is dit een koppeling van diverse groengebieden die tezamen met het waterrijke park rondom de wijk, een eenheid vormt. In tegenstelling tot de wijk Melle, waar de waterpartijen versholven liggen, geven de waterpartijen in deze wijk een duidelijke visuele meerwaarde aan de wijk. Het totaalbeeld van deze wijken heeft door de opzet vele identiteiten en plekken met een bijzondere sfeer. De belevingswaarde van de totale wijk is door de grote karakterverschillen per plek zeer hoog. Hieraan draagt de relatie met en doorzichten naar het omringende landschap nog extra aan bij.

Kenmerken:

- Inrichting: Verschillende woningtypen, identiteit en uitwerking. Fraaie groenstructuren met hoge belevingswaarde en gebruiks-mogelijkheden.
- Weginrichting: 30 km, verschillende profielen per functie, lange straatlengte, functies gescheiden, langs parkeervakken op gelijk niveau van trottoir, gescheiden functies, rijweg betonstraatstenen elke buurt heeft zijn eigen kleursamenstelling.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 4 - 6 m.
- Gebruiksintensiteit is relatief laag. Enerzijds omdat alleen bewoners en bezoekers gebruik maken van de openbare ruimte, maar ook lijkt de mate van gebruik van de openbare ruimte lager en geconcentreerder.

Uitgangspunten:

- Duidelijke variatie in inrichtingstructuren.
- De nieuwe buurten aansluiten op reeds gerealiseerde structuren. En met gelijkwaardig hoog inrichtingsniveau.

Woonwijken uit de periode 2010

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Duidelijke structuur, met veel variatie zowel in woningtypen (grondgebonden, zichtlocaties hoogbouw) als afwisseling straatinrichting, duidelijk boomstructuur afgewisseld met hagen, plantvakken en grasvlakken.

Beheerambitie B: Functioneel, netjes en verzorgd en enigszins wat beschadiging aan het meubilair en enige mate van discomfort bij de wegen door oneffenheid. Met een lage beheerinspanning, omdat de gebruiksdruk relatief laag is.

Functie:

Verblijfsfunctie en verkeersfunctie. Buurtparkjes/groen dienen als ontspannings-recreatie en ontmoetingsplek voor buurtbewoners.

Karakteristiek bouwperiode 2010:

De wijken Uden Noord, Hoenderbos III en Velmolen Oost zijn de woninguitbreidingen vanaf 2010. De wijken hebben ieder afzonderlijk een hele eigen, herkenbaar duidelijke structuur en karakter, met veel variatie zowel in stedenbouwkundige opzet als in de verschillende woningtypen. Voornamelijk zijn het grondgebonden woningen met op accentplekken appartementen. Overal is er

een duidelijke functiescheiding tussen de rijweg, langsparkeerstroken en voet- en gemarkeerde fietssuggestiestroken. Daarnaast heeft ieder nieuwbouwlocatie zijn eigen identiteit en karakteristiek.

Uden Noord is een stedelijk uitloop gebied waarbij stedelijke functies (ziekenhuis), natuur, landschap en recreatie met elkaar verweven zijn en waarbij rekening gehouden is met bestaande landschappelijke kwaliteiten van Maashorst.

Hoenderbos III heeft een geheel eigen karakter voor zowel de architectuur als de openbare ruimte. Verharding bestaat uit elementverharding bruin getint/mangaan. Woningen krijgen het uiterlijk van architectuur van de jaren '30. Asymmetrisch profiel met aan eenzijdig bomenrij in het gras. Velmolen Oost heeft een eenvoudig rustig beeld, waar inwoners zich goed kunnen oriënteren. Carre-vormige ontsluitingslus is structuur bepalend. Groenstructuur wordt bepaald door oude houtwallen en enkele centraal gelegen buurtparkjes.

Kenmerken:

- Inrichting: Verschillende woningtypen, identiteit en uitwerking. Fraaie groenstructuren met hoge belevingswaarde en gebruiks-mogelijkheden.
- Weginrichting: 30 km, verschillende profielen per functie, functies gescheiden, langs parkeervakken op gelijk niveau van trottoir, gescheiden functies, rijweg betonstraatstenen elke buurt heeft zijn eigen kleursamenstelling.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 4 - 6 m.
- Gebruiksintensiteit is relatief laag. Enerzijds omdat alleen bewoners en bezoekers gebruik maken van de openbare ruimte, maar ook lijkt de mate van gebruik van de openbare ruimte lager en geconcentreerder.

Uitgangspunten:

- Duidelijke variatie in inrichtingstructuren.
- Aansluiten bij de structuur en de hoogwaardige inrichting van de aangrenzende bestaande buurten.

Villawijken uit verschillende perioden

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Ruim, overzichtelijk en een groen uitstraling door de ruime tuinen en de vrijstaande woningen. Het geheel oogt ruim, groen, luxe, privé en erg rustig.

Beheerambitie B: Functioneel, netjes en verzorgd en enigszins wat beschadiging aan het meubilair en enige mate van discomfort bij de wegen door oneffenheid. Met een lage beheerinspanning, omdat de gebruiksdruk relatief laag is.

Functie:

Verblijfsfunctie en verkeersfunctie. Groen dient als ruimte en zorgt voor de groene aankleding.

Karakteristiek Villawijken:

Uden kent diverse buurten of delen van wijken die, hoewel in verschillende perioden gebouwd, een herkenbare identiteit en inrichting hebben als villabuurt. De woningen zijn allen vrijstaand en hebben rondom ruime tuinen. Door de grote afmeting van de kavels zijn de overgangen van privé naar openbaar in de vorm van een groene haag of beplanting op de eigen erven. De woningen liggen deels verscholen ten opzichte van de vaak licht gebogen openbare weg. Het parkeren vindt op het eigen terrein plaats.

Het gehele profiel ligt op één niveau met goten voor de afwatering. Het groene beeld van de wijken wordt nog extra versterkt door de aanwezigheid van ruime groene grasbermen met bomen langs de wegen. Het geheel oogt ruim, groen, luxe, privé en erg rustig. De buurten zijn geen onderdeel van de doorgaande verkeersstructuren en er zijn nauwelijks openbare parkeervoorzieningen gerealiseerd, omdat er voldoende ruimte is langs de rand van de weg of op de opritten in de openbare grasbermen.

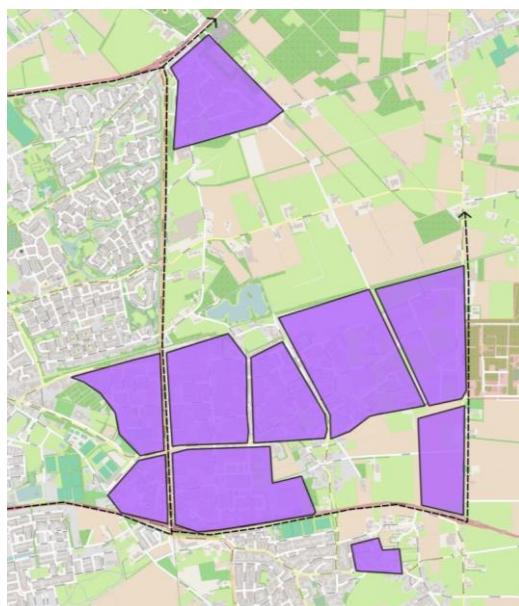
Kenmerken:

- Inrichting: Ruim, groen, sober en zeer verzorgd.
- Weginrichting: 50 km, Het profiel ligt op één niveau met tweerichtingsverkeer. Bestaat uit asphalt en/of elementverharding. Parkeren vindt plaats op eigen erf.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 4 - 6 m.
- Gebruiksintensiteit is relatief laag. Enerzijds omdat alleen bewoners en bezoekers gebruik maken van de openbare ruimte maar ook omdat de mate van gebruik van de openbare ruimte duidelijk lager is.
- De visuele beheer kwaliteit is relatief hoog, doordat er weinig druk op de openbare ruimte is.

Uitgangspunt:

- Hoge inrichtingskwaliteit.

Legenda

- werkgebieden
- Industrielaan

Structuurkaart industriegebieden Uden

10. Werkgebieden

Werkgebieden (bedrijventerreinen)

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Behoud van de eenvormigheid van de profielen, waardoor de terreinen een duidelijke samenhang en herkenbaarheid vertonen.

Beheerambitie C: gericht op functiebehoud, sober en doelmatig, met een enige vorm van discomfort (C). Zonder veel gevolgen voor de beleving, met name waar bezoekers bepalend zijn (woonwinkels, doe-het-zelf e.d.).

Functie:

De openbare ruimte heeft een verkeersfunctie. De groene inrichting dient om een bepaalde basis aan ruimtelijke kwaliteit te bieden. Op Loopkant Liessent kent de Industrielaan ook een verblijffunctie.

Karakteristiek werkgebieden:

De werkgebied/bedrijventerreinen van Uden liggen aan de oostzijde van Uden. Het bedrijfsverkeer bereikt vanaf de A50 via de rondwegen de terreinen Vluchtoord, Loopkant, Liessent, Goorkens en Hoogveld. Het oudste industrie- en bedrijvengebied van Uden ligt binnen rondwegen/ Industrielaan, de Energieweg en de Udenseweg. In dit gebied is duidelijk zichtbaar dat, onder invloed van de nabijheid van Uden, de functies een functiewijziging ondergaan van bedrijven naar voorzieningen, recreatie en ateliers. Dit is ook passend nabij het sport en park Uden. Er is weinig hiërarchie in de wegen binnen de werkgebieden met uitzondering van de verbindingsweg de Liessentstraat/ Kromstraat die de bedrijvengebieden ten westen en ten oosten van de industrielaan met elkaar verbindt. Deze straat heeft een profiel dat gelijk is aan de entrees vanaf de rondwegen, namelijk grotendeels gescheiden rijbanen met een middenberm en een bomenstructuur. Verder hebben alle wegen, zowel op de oude als de nieuwe terreinen Goorkens en Hoogveld een vergelijkbaar profiel met een asfaltrijbaan met fietssuggestiestroken. De eenvormigheid van de profielen geven de terreinen een duidelijke samenhang en herkenbaarheid. Aan weerszijden van het profiel liggen bermen met bomen als overgang naar de bedrijfskavels. De bermen zijn grotendeels beplant met sierheesters. Deze profielen geven de

bedrijventerreinen weliswaar een verzorgde indruk, maar de sierheesters zijn in het buitengebied toch enigszins misplaatst. Dit is vooral ten opzichte van de ecologische en landschappelijke randen van de bedrijventerreinen als ook ten opzichte van de enorme schaal van de bedrijfsgebouwen. De sierheesters hebben als voordeel dat de vaak rommelige inrichting van de bedrijventerreinen en het parkeren enigszins aan het oog onttrokken zijn en dat een continue rand naar het openbaar gebied ontstaat.

Ten zuiden van het bedrijventerrein Liessent ligt een ruime waterpartij die een mooie overgang vormt naar de Rondweg. Toch is de maat van het water soms te klein waardoor het effect verloren gaat. De verschillende inrichting van de oevers kan een rommelig beeld tot gevolg hebben.

Kenmerken:

- Weginrichting: eenvormige profielen, een rijweg van asfalt met fietssuggestiestroken, trottoirs en bermen met sierheesters en bomen.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 8 m.
- Gebruiksintensiteit is relatief hoog. Door enerzijds personeel en anderzijds door bezoekers.

Uitgangspunten:

- De rustige, eenvormige inrichting met groene bermen en zonder parkeren.
- Uniforme overgang van privé naar openbaar.
- Beperkt zicht vanaf openbare weg naar de terreinen en parkeerplaatsen.

Aanbevelingen operationeel niveau:

- Onderzoek naar wijzigen sierheesters in een beplantingssoort die beter aansluit bij het buiten- of industriegebied.

Aanbevelingen strategisch niveau:

- Het is wenselijk om afspraken te maken over het toepassen van reclame en uitingen van de reclame, zodat er een rustiger beeld ontstaat.
- Beeld verbeteren vanaf de rondweg bij de zuidelijke waterpartij.

11. Volkel en Odiliapeel

De kernen Volkel en Odiliapeel liggen ten oosten van de kern Uden en ten zuiden van de provinciale weg N264. Door de gestage groei van Uden oostwaarts in het verleden en in de nabije toekomst wordt Volkel steeds meer een onderdeel van de kern Uden. Odiliapeel blijft een zelfstandige ruimtelijke eenheid omringd door het open en grootschalige ontginningslandschap.

Volkel

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Dorpskarakter, eenvormig sober straatprofiel waar voornamelijk grondgebonden vrijstaande woningen aan grenzen. Met doorkijken op het achterliggende landschap.

Beheerambitie B: Functioneel, netjes en verzorgd en enigszins wat beschadiging aan het meubilair en enige mate van discomfort bij de wegen door oneffenheid. In het centrum is de beheerambitie A: Zeer verzorgd en netjes.

Functie:

Alle eerdere genoemde functies in Uden komen hier in het klein terug. Dus verkeersfunctie, verblijffunctie en groen heeft aankledingsfunctie en gebruiksfunctie.

Gerealiseerde projecten:

- Middels de herinrichting van het Schakelplein en de directe omgeving van enkele jaren geleden is de functionaliteit en inrichtingskwaliteit verbeterd.
- Door renovatie van enkele doorgaande straten zoals de Antoniusstraat, Rudigerstraat en Kloosterstraat, zijn belangrijke kwaliteitsslagen gemaakt, waarbij het authentieke karakter behouden is gebleven.
- Woningbouw uitbreiding Volk West.

Karakteristiek Volkel:

Volkel heeft een stervormige wegenstructuur met daarlangs voornamelijk grondgebonden en vrijstaande woningen. Op enkele plekken zijn de karakteristieke landarbeiderswoningen aanwezig. Aan de oostzijde ligt een klein bedrijventerrein en aan de zuidzijde een openbaar groengebied met enige voorzieningen zoals een fietscrossbaan. Door de sportvelden aan de noordzijde tussen de kern en de provinciale weg ligt Volkel als het ware los van de weg. Dat is ook de gewenste visie bij de overige wijken langs de rondweg. De stervormige wegenstructuur komt samen

in het centrum van Volkel nabij de kerk en het Schakelplein wat tevens parkeerplein is. Rondom dit plein zijn diverse functies aanwezig zoals een supermarkt, buurthuis, bibliotheek en scholen. Rondom de kerk ligt historische klinkerbestrating. De woonstraten in Volkel hebben een uniform en rustig profiel met trottoir, langsparkeren en een open bestrating in de rijweg. De meeste straten hebben boombeplanting in beplantingsstroken langs de weg. De algehele inrichting van de straten oogt sober en enigszins gedateerd waardoor Volkel in zijn geheel een wat 'ouderwetse' sfeer heeft. Aan de oostzijde ligt de uitvalsweg Antoniusstraat met daarachter het bedrijventerrein Volkel. Omdat de bedrijven hier deels direct aan de weg zijn gelegen bestaat het risico dat de landschappelijke uitvalsweg teveel een bedrijfskarakter krijgt. Dit is ongewenst vanuit het perspectief dat de kern langzaam over gaat in het agrarische en recreatieve buitengebied. Volk West heeft een kleinschalig, gevarieerd en dorps karakter met een groene open uitstraling. Buurtgroen biedt ruimte om te spelen en elkaar te ontmoeten. duidelijke functiescheiding tussen de rijweg, langsparkerstroken en voet- en gemarkeerde fietssuggestiestroken.

Kenmerken:

- Weginrichting: Eenvormige, sobere profielen woonstraten, 30 km gebied, open verharding. Langzame overgang van de profielen in de kern naar het landelijk gebied. Centrumplein met bijzondere functies rondom.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 4 – 6 – 8 m.
- Gebruiksintensiteit is laag hetgeen past bij een dergelijke kern.

Uitgangspunten:

- Behoudt van de landschappelijke kwaliteit van de overgang van het dorp naar het buitengebied, met name ter hoogte van industriegebied Volkel.
- Handhaven van openbare ruimte gebruik ter hoogte van industriegebied Volkel.

Aanbevelingen operationeel niveau:

- Het is wenselijk bij (her)inrichting van de woonstraten het rustige dorpskarakter te behouden.

Plattegrond Volkel

Plattegrond Odiliapeel

Odiliapeel

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Het profiel en de sfeer in de woonstraten is zeer landelijk. Bestaat uit rechte lijnen en vrij staande woningen die afgewisseld worden met arbeiderswoningen.

Beheerambitie B: Functioneel, netjes en verzorgd en enigszins wat beschadiging aan het meubilair en enige mate van discomfort bij de wegen door oneffenheid. In het centrum is de beheerambitie A: Zeer verzorgd en netjes.

Functie:

Alle eerdere genoemde functies in Uden komen hier in het klein terug. Dus verkeersfunctie, verblijffunctie en groen heeft aankledingsfunctie en gebruiksfunctie.

Karakteristiek Odiliapeel:

Odiliapeel ligt op enige afstand ten opzichte van de provinciale weg, mede als gevolg van de ligging van het vliegveld Volkel ten noorden van Odiliapeel. Het gebied tussen de kern en de provinciale weg is in gebruik als weide en sportvelden daardoor ligt de kern als het ware vrij in het landschap. Aan de zuidzijde ligt een uitgestrekt bosgebied. Dit geeft enige beschutting aan het leefklimaat aangezien het landschap rondom erg weids en open is.

De structuur en opzet van de kern Odiliapeel wordt bepaald door de rechte lijnen van het ontginningslandschap, gevormd door de Oudedijk en de Beukenlaan.

De Oudedijk is de centrale weg in het dorp en deze heeft een enorme lengte en zichtlijn. De Oudedijk heeft binnen het bebouwd gebied een aantal haakse zijstraten waardoor buurtjes in de binnen gebieden zijn ontstaan. Deze zijn hoofdzakelijk bebouwd met vrijstaande woningen, de karakteristieke arbeiderswoningen komen nog veelvuldig voor.

Het profiel en de sfeer in de woonstraten van Odiliapeel is zeer landelijk. De inrichting is op één niveau zonder opsluitbanden. Meestal is de rijbaan geasfalteerd vanwege de landbouwvoertuigen die mede van de wegen gebruik maken. De meeste straten hebben een gras- of onverharde berm, met hierin bomenrijen, als overgang van de straat naar de voortuinen van de woningen. Openbare parkeerplaatsen ontbreken aangezien overal parkeren op de ruime privé-kavels mogelijk is.

Het profiel van de Oudedijk wijkt ter hoogte van het centrum en de kerk van Odiliapeel enigszins af, echter met behoud van de karakteristieke lijnstructuur. Hier liggen vrijliggende voetpaden gescheiden door hagen ten opzichte van de rijweg en het centrale parkeer- en

evenemententerrein. De hele landelijke sfeer verandert op deze locatie in een dorps sfeer. De pleinruimte in dit centrum heeft grote maten en hier ontbreekt een gevoel van beslotenheid, deels door de grote maten en deels door de lage bebouwing. Het plein wordt gebruikt voor parkeren van vrachtwagens. Dit doet afbreuk aan de dorps sfeer.

Kenmerken:

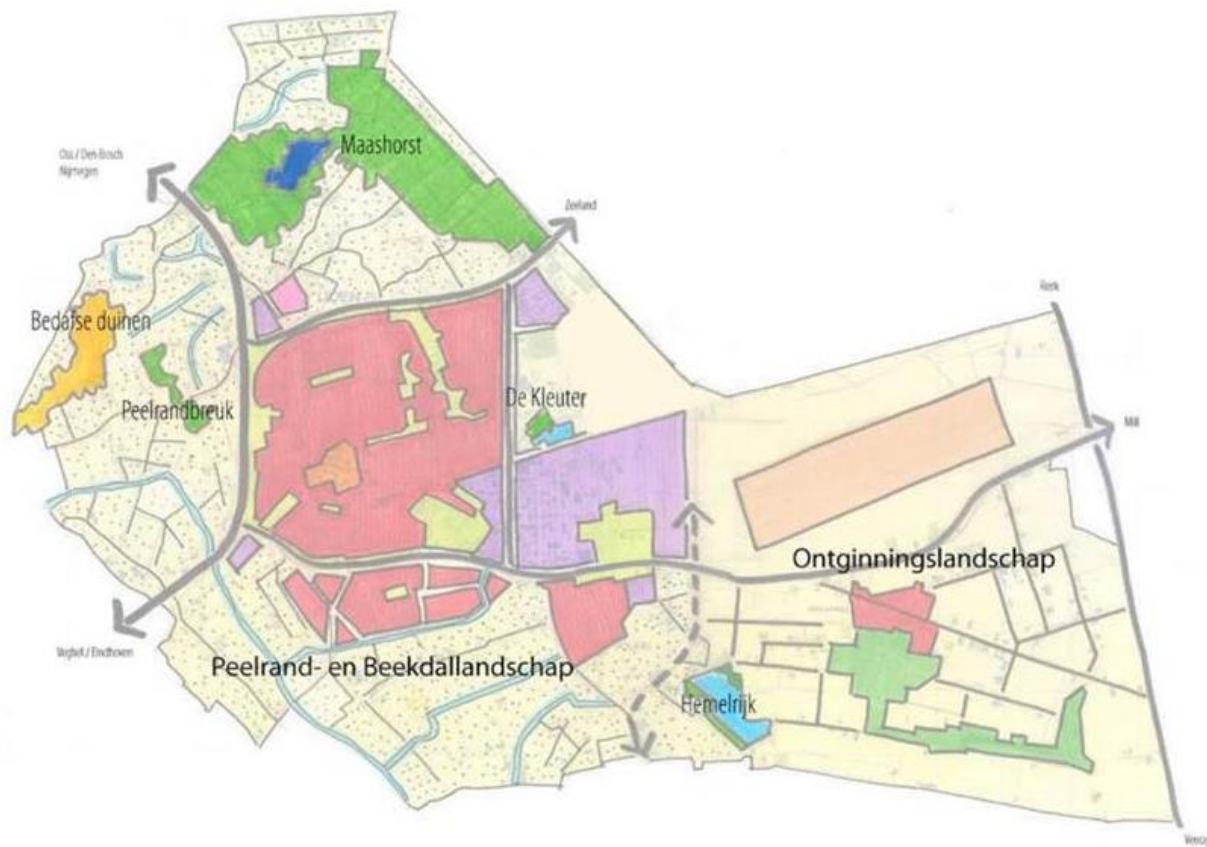
- Weginrichting: Zeer landelijke profielen à niveau in de woonstraten, dorpsprofiel in de centrale as, overal 30 km gebied, en asfalt verharding en gebakken klinkers. Centrumplein met enige functies rondom.
- In de grasbermen (tussen rijbaan en voortuin) wordt er geparkeerd.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 4 - 6 m.
- Gebruiksintensiteit is laag hetgeen past bij een dergelijke kern.

Uitgangspunten:

- Landelijke woonsfeer.

Aanbevelingen strategisch niveau:

- Bij een (her)inrichting van het centrum is het wenselijk om een centrumplan op te stellen voor zowel de openbare ruimte als de stedenbouwkundig structuur.

Landschapskaart Uden

12. Het buitengebied

Het ontginningslandschap

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Functioneel, gericht op landelijk gebruik met toename van recreatief medegebruik.

Beheerambitie C/C-: Sober en doelmatig en over het algemeen extensief. Er wordt duidelijk rekening gehouden met het type gebruik ten aanzien van “veiligheid”. Voor groen aandacht voor natuur, gericht op natuurontwikkeling en functiebehoud (C-).

Functie:

Functioneel gebruik met voornamelijk verkeersfunctie en op sommige delen recreatief medegebruik.

Karakteristiek van het ontginningslandschap:

Het buitengebied van de gemeente Uden kent een aantal verschillende landschapstypen met herkenbare eigenschappen. In het oosten rondom Odiliapeel is dit het jonge ontginningslandschap dat is ontstaan aan het begin van de vorige eeuw door het ontginnen en agrarisch bruikbaar maken van de Peel. Het landschap is overwegend in gebruik als agrarische grond en intensieve veehouderij. De schaal van de percelen en veestallen is groot en de zichtlijnen zijn lang. De ontginningswegen zijn recht, geasfalteerd en hebben aan weerszijden een diepe greppel en grasbermen die beplant zijn met imposante bomenrijen.

Deze aanplant geeft het landschap een kleinschalige sfeer, waardoor de landbouwwegen ook aantrekkelijk zijn voor recreatief fietsverkeer. Vrijliggende fietspaden zijn hier nauwelijks aanwezig. De schaalvergroting in de landbouw heeft tot gevolg dat de profielen van de landbouwwegen te smal worden. Passeren van landbouwvoertuigen en autoverkeer wordt dan onmogelijk. De bebouwing in het buitengebied van Odiliapeel bestaat uit ruime lintbebouwing langs de landbouwwegen. Er zijn geen concentraties van bebouwing die als buurtschap aan te merken zijn.

Kenmerken:

- Inrichting: landbouw profielen à niveau met greppels, grasbermen en fraaie boombeplanting.
- Weginrichting: 60 km, voornamelijk asfaltwegen, gelijk niveau, geen scheiding van functies.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 6 m. Alleen verlichting op gevaarlijke kruisingen en scherpe bochten. t.b.v. verkeersveiligheid.
- Gebruiksintensiteit is laag qua voertuigbewegingen.
- De wijze van gebruik door grote landbouwvoertuigen heeft veel invloed op het beheer van wegen, bermen en bomen.

Aanbeveling operationeel niveau:

- Boomstructuren behouden en versterken.

Het Peelrand- en beekdallandschap

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Functioneel met op korte afstand grote afwisseling in de landschapsbeleving.

Beheerambitie C/C-: Sober en doelmatig en over het algemeen extensief. Er wordt duidelijk rekening gehouden met het type gebruik ten aanzien van “veiligheid”. Voor groen aandacht voor natuur, gericht op natuurontwikkeling en functiebehoud (C-).

Functie:

Functioneel, gericht op landelijk gebruik met toename van recreatief medegebruik.

Karakteristiek Peelrand- en beeklandschap:

Rondom Uden en Volkel ligt een landschap dat zijn verschijningsvorm dankt aan de ligging van het gebied in de zones van de Peelrandbreuk. De breuken lopen in noord-zuid richting met de hoogste maaiveld niveaus aan de oostkant. De afwateringskanalen lopen van oost naar west richting het dal van de Leigraaf. De beken en de Leigraaf hebben hun natuurlijke loop verloren rond 1970 toen in het gebied een grootschalige ruilverkaveling heeft plaatsgevonden. In diezelfde periode zijn populierensingels aangeplant in het landschap. Doordat deze populieren nu tot

volle wasdom zijn gekomen geven deze houtopstanden het bijzondere coulisse-effect aan het landschap.

Ondanks de ruilverkaveling is het landschap rondom Uden zeer aantrekkelijk door de watergangen, houtopstanden en de grootschalige natuurgebieden die nog aanwezig zijn. Voorbeelden zijn de Bedafse Bergen en het natuurgebied de Maashorst. Er is een grote afwisseling op korte afstand in de landschapsbeleving. De gronden in het beekdallandschap zijn, zowel in gebruik voor akkerbouw als veeteelt. De intensieve veehouderij is zichtbaar in de vorm van de grote stallen. In tegenstelling tot het landschap rondom Odiliapeel liggen in dit buitengebied van oudsher diverse bebouwingsconcentraties. Deze buurtschappen hebben een aantrekkelijke beslotenheid en meestal hun oorspronkelijke authenticiteit behouden. In het gebied ten noorden van Uden wordt de landbouw steeds meer ondergeschikt aan de natuur en recreatie. Ontwikkelingen die hierbij ingezet zijn zoals o.a. het project “Meer Maashorst” geven hier invulling aan.

De landbouwwegen in dit gebied hebben van oorsprong een slingerend verloop. Deze zijn door de ruilverkaveling deels aangepast tot rechte wegen. De wegen hebben een eenvoudige inrichting met een asfaltverharding, grasbermen met boomstructuren (soms knotbomen) en diepe

greppels. Ook hier speelt het probleem van de schaalvergroting in de landbouw en daarmee de passeermogelijkheden van de steeds bredere landbouwvoertuigen op smalle wegen.

Kenmerken:

- Inrichting: landbouw profielen à niveau met greppels, grasbermen en fraaie boombeplanting.
- Weginrichting: 60 km, voornamelijk asfaltwegen, gelijk niveau, geen scheiding van functies.
- Openbare verlichting is functioneel. Hoogte 6 m. Alleen bij gevaarlijke kruisingen en scherpe bochten t.b.v. verkeersveiligheid.
- Gebruiksintensiteit is relatief laag op het recreatief gebruik door fietsers na.

Aanbevelingen operationeel niveau:

- Boomstructuren langs wegen behouden en versterken.
- Het is wenselijk om een renovatieplan op te stellen voor ruilverkavelingsingels in verband met ouderdom populieren.
- Onderzoek naar mogelijkheden voor passeren landbouwverkeer zonder aantasting van het landelijke karakter.
- Mogelijkheden bekijken om zonering aan te brengen ten behoeve van toename van recreatief medegebruik (fietsverkeer) op de landelijke wegen.

1. Hultje	8. Maatsehei
2. Hengstheuvel	9. Heikant
3. Loo	10. Lagenheuvel
4. Asseltdonk/Moleneind	11. Oosteres
5. Eikenheuvel	12. Lankes
6. Kooldert/ Hoge Randweg	13. Duifhuis
7. Brabantstraat	14. Bedaf

Buurtschappen

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Buurtschappen herkenbaar als eenheid gelegen in een open landschap met fraaie boombeplanting in grasbermen, begrenst met een greppel.

Beheerambitie C/C-: Sober en doelmatig en extensiever. Er wordt duidelijk rekening gehouden met het type gebruik ten aanzien van “veiligheid”. Voor groen aandacht voor natuur, gericht op natuurontwikkeling en functiebehoud (C-).

Functie:

Functioneel, gericht op landelijk wonen en landelijk gebruik.

Karakteristiek Buurtschappen:

In het buitengebied van de gemeente Uden liggen veertien bebouwingsclusters. Het zijn concentraties van oorspronkelijke en authentieke agrarische bebouwing die deels hun functie behouden hebben en deels zijn omgevormd tot woningen. Soms is in deze clusters bebouwing toegevoegd die geen agrarische uitstraling heeft of een niet-buitengebied functie heeft.

De buurtschappen zijn duidelijk herkenbaar als eenheid binnen het open landschap door de rangschikking van de bebouwing ten opzichte van de openbare weg en door

de opgaande erfbeplanting en bomen. De vijftien buurtschappen zijn Slabroek, Hultje, Hengstheuvel, Loo, Asseldonk/ Moleneind, Eikenheuvel, Kooldert/Hoge Randweg, Brabantstraat, Maatsehei, Heikant, Lagenheuvel, Oosteres, Lankes, Duifhuis en Bedaf. Ondanks het feit dat de ligging en opzet van de buurtschappen verschilt is de relatie ten opzichte van de openbare ruimte en het landschap in algemene zin te beschrijven. Het beleid in de buurtschappen is erop gericht dat bij bedrijfsbeëindiging of sanering van een hinderlijk of storend bedrijf, volgens de ruimte voor ruimte regeling een gelijk bouwoppervlak bebouwd mag worden eventueel in kleinere eenheden. De buurtschappen zullen daardoor in de toekomst van schaal en structuur wijzigen. De positie van de panden en de overgangen naar de openbare ruimte zijn het bindend element. De kwaliteit van de buurtschappen wordt bepaald door de doorkijkjes op het landschap, de plaatsing van de bebouwing op de percelen die de buurtschap het besloten beeld geven met korte zichtlijnen en de inrichting van de openbare weg. Deze bestaat uit een landelijk profiel in asphalt of open bestrating zonder kantopsluiting en grasbermen met bomen als overgang naar de erven. Juist deze grasbermen met bomen, soms met greppel, bepaalt voor een groot deel het beeld. Indien deze berm

wordt bestraat of gebruikt voor een uitstalling of bedrijfsuitvoering verdwijnt de landelijke sfeer en vindt verarming plaats.

Kenmerken:

- Inrichting: landschappelijk profiel à niveau met greppels, grasbermen en fraaie boombeplanting (lijnvormig of gestrooid), 60 km.
- Openbare verlichting in het buitengebied wordt niet toegepast. Waar bestaande verlichting aanwezig is wordt deze tot einde levensduur onderhouden en daarna verwijderd.
- Gebruiksintensiteit is relatief laag.

Uitgangspunten:

- Doorkijk vanaf de openbare weg naar het landschap behouden.
- Afstand behouden tussen buurtschap en bosrand voor de noodzakelijke tussenruimte.

Aanbevelingen operationeel niveau:

- Boomstructuren langs wegen behouden en versterken.
- Profiel van de openbare ruimte koesteren en waar noodzakelijk verbeteren.

Aanbeveling strategisch niveau:

- Zorgvuldige inpassing van nieuwbouw. Het is wenselijk om rekening te houden met de afstand tot de weg, verspringende rooilijnen en zichtlijnen.

Publiekstreckende voorzieningen in buitengebied

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Grote variatie in landschapselementen en de aanwezigheid van aantal bijzondere plekken en functies die een extra(regionale) aantrekkingskracht, waardoor de gebruiksintensiteit in de zomer behoorlijk toeneemt.

Beheerambitie C/C-: Sober en doelmatig en over het algemeen extensief. Voor groen aandacht voor natuur, gericht op natuurontwikkeling en functiebehoud (C-). Duidelijk inspelen op de gebruiksintensiteit in de vakantieperiode, waardoor er een extra beheerinspanning vereist is. Rest van het jaar betekent dat het beheer dan extensiever van aard mag zijn.

Functie:

Publiekstreckende functie gericht op recreatief, natuurlijk en landschappelijke waardevolle landschappelijke in het buitengebied van Uden.

Gerealiseerde projecten:

- Goede bewegwijzering is gerealiseerd. Parkeren inpassen met landschappelijke elementen is in het kader Ceresproject 'Natuurlijk wandelen' gerealiseerd en

wordt verbeterd door het project 'Meer Maashorst'.

Karakteristiek publiekstreckende voorzieningen:

Het buitengebied van Uden is zeer aantrekkelijk door de grote variatie in landschapselementen. Op korte afstand wisselen weide, singels, akkers, beken en bos elkaar af. Voor de bewoners van Uden en ook voor toeristen is het landschap op zich al een publiekstreckende voorziening. Daarnaast liggen binnen de gemeentegrenzen nog een aantal bijzondere plekken en functies die een extra(regionale) aantrekkingskracht hebben. Deze zijn zandwinplas/recreatiegebied Hemelrijk, visvijver/natuurgebied de Kleuter, natuurgebied/de Maashorst en stuifduingebied de Bedafse Bergen. Op piekdagen worden deze locaties druk bezocht. De mate waarin dit storend is hangt af van de toegang en de oplossingen voor parkeren en reclame. De ingangen van deze publiekstreckende voorzieningen liggen allen aan een landelijke weg. Het parkeren, verwijzen en reguleren van de bezoekers is bij de Bedafse Bergen, de Maashorst en de Kleuter subtiel opgelost binnen het daar aanwezige landschap. Parkeren doet dan geen afbreuk aan de algehele landschappelijke kwaliteit. Bij Hemelrijk is dit niet het geval. De entree en het

parkeerterrein dringt zich onnodig op ten opzichte van de omgeving. Een goede bewegwijzering en fraaie landschappelijke inpassing is voldoende reclame. Deze voorziening hoeft het tenslotte niet te hebben van toevallige passanten, het gaat om bezoekers die gericht voor deze voorziening komen.

Kenmerken:

- Inrichting: Landschappelijke, groene inpassing van de functie, toegang landelijk profiel, 60 km.
- Openbare verlichting in het buitengebied wordt niet toegepast. Waar bestaande verlichting aanwezig is wordt deze tot einde levensduur onderhouden en daarna verwijderd. De natuurgebieden hoeven in de avond niet verlicht te worden. Het is zelfs beter dat ze niet worden verlicht.
- Gebruiksintensiteit van deze gebieden is in het vakantie seizoen hoog. De gebieden worden intensief gebruikt door recreanten.

Uitgangspunten:

- Behoudt huidige profiel van de toegangswegen.
- Aanwijzen en handhaven van gemotoriseerde voorzieningen.

Aanbeveling operationeel niveau:

- Stimuleren van fietsgebruik richting publieksvoorzieningen.

Fietsroutes in het buitengebied

Ambitie:

Inrichtingsambitie: Vrijliggende fietspaden herkenbaar en eenduidig ingericht.

Beheerambitie C/C-: Sober en doelmatig, extensiever van aard, maar wel aandacht voor comfort en natuurontwikkeling (C-). Er moet echter daarbij wel ingespeeld worden op de gebruiksintensiteit.

Functie:

Veilige fietsroutes voor recreatief medegebruik.

Karakteristiek fietsroutes buitengebied:

Het fietsnetwerk in het buitengebied van Uden bestaat uit de landelijke wegen en vrijliggende fietspaden. De vrijliggende paden liggen langs de lokale wegen, geheel vrij langs de beken, door de natuurgebieden of langs onverharde wegen. Het levert een netwerk op dat tevens de grote publiekstrekkende voorzieningen aandoet en deze gemakkelijk per fiets bereikbaar maken. Bij een goede aansluiting kunnen de fietspaden het autogebruik beperken. Her en der liggen verbindende schakels die het netwerk complementeren. Uitbreidingen zijn nog mogelijk zonder het landschap aan te tasten. Zo zou het fietspad langs de Leigraaf nog verder uitgebreid kunnen worden. De

Ossenweg is een vrijliggend fietspad met daarlangs een ecologische zone tussen de industriegebieden Goorkens en Hoogveld. Hierdoor zijn de landschappen ten zuiden en noorden van het industriegebied met elkaar verbonden. Aan de zijde van de bedrijven is de groene ruimte echter te gering zodat het bedrijventerrein alsnog domineert. Bij de meeste andere verbindende schakels is het landschappelijke beeld overheersend waardoor het aangenaam fietsen is. Verlichting van de fietspaden is van belang als de paden ook utilitair gebruikt worden, bijvoorbeeld voor woon-werkverkeer of naar scholen vanuit de kernen. Teveel verlichting kan een landschapsverstoring opleveren en het informele karakter van de recreatieve routes teniet doen. Vanwege het comfort, informeel karakter en de landschappelijke uitstraling is asfalt geschikter dan rode tegels met witte belijning. Vanuit de kern Uden is het buitengebied per fiets goed bereikbaar. Andersom zijn er verbeteringen mogelijk. Als recreanten per fiets vanuit het landschap ook het centrum van Uden aan willen doen, zal de bewegwijzering, de aantrekkelijkheid van de (historische) routes naar het centrum en de culturele mogelijkheden van het centrum verbeterd moeten worden. Deze extra bezoekers geven mede een economische impuls aan het centrum.

Kenmerken:

- Inrichting: Zowel landelijke wegen, utilitaire fietspaden als informele recreatieve routes zijn verschillend van materiaal.
- Openbare verlichting is functioneel, bevordert de verkeersveiligheid. Alleen toegepast langs belangrijke doorgaande fietsroutes (zoals vernoemd in GVVP). Hoogte 5 m. De recreatieve fietsroutes worden niet verlicht.
- Gebruiksintensiteit van de fietsroutes in het buitengebied is seizoensgebonden.

Uitgangspunten:

- Duidelijk onderscheid tussen functionele en recreatieve routes.
- Goede afstand tussen fietspad en bedrijfsfunctie/woongebied met een landschappelijke inrichting.
- Recreatieve routes hebben een landschappelijke uitstraling door gebruik van asfaltverharding.

Aanbevelingen operationeel niveau:

- Invoeren en inrichten van nieuwe snelfietsroutes.
- Het is wenselijk om ontbrekende schakels aan te leggen en het netwerk waar mogelijk uit te breiden.
- Het is wenselijk om de aansluiting tussen recreatieve routes en het centrum van Uden te verbeteren.

13. Bijzondere onderdelen

Reclame-uitingen

Kenmerken:

- Inrichting: Weinig aanplakbiljetten en sandwichborden rondom lantaarnpalen.
- Hoofdzakelijk gebruik van donker grijze sandwichborden rond lantaarnpalen en reclame in bushokjes. Veelal geconcentreerd rondom de Industrielaan, vooral grootschalige particuliere reclameborden en vlaggen die onderdeel uitmaken van het rommelige karakter.
- Beheerniveau: hoog, door continue vernieuwing van de informatie in sandwichborden, continue controle en vervanging van borden.

Uitgangspunten / aanbevelingen:

- Behoud laag gebruik van reclameborden in de openbare ruimte om verrommeling te voorkomen.
- Zo mogelijk bundelen van reclame op aangewezen plaatsen om verrommeling tegen te gaan. Dit vergroot ook de beheerbaarheid.

Bushaltes

Kenmerken:

- Inrichting: Standaard en eenzijdige uitvoering, Abri's eigendom van Clear Channel Hillenaar, straatmeubilair van gemeente Uden. Veelal vandalisme gevoelige plaatsen.
- Gebruiksintensiteit: Zeer hoog. Vooral doorstromend kortstondig verblijf, waardoor veel verschillende gebruikers passeren.
- Beheerniveau hoog, inspelend op de hoge gebruikersdruk. Op deze locaties is veel overlast van zwerfvuil en kauwgom aanwezig.

Uitgangspunten / aanbevelingen:

- Behoud van huidige niveau.
- Reguliere OV en HOV bushaltes meer comfort en hoogwaardiger materiaal en langere bus perrons.
- Moet voldoen aan de toegankelijkheidsregels.
- Toepassing materiaal die vandalisme bestendig zijn.

Evenemententerrein

Kenmerken:

- Inrichting: Geconcentreerd in en rond het centrum. Open ruimtes met eenvoudige inrichting, park of plein.
- Gebruiksintensiteit: Sterk wisselend, pieken en dalen. In dagelijkse situatie zijn het plaatsen die vooral als doorgangsroutes gebruikt worden.
- Beheerniveau: hoog en speelt in op de gebruiksintensiteit. Dagelijks beheer is iets hoger dan basis.

Uitgangspunten / aanbevelingen:

- De terreinen een dusdanige inrichting geven zodat deze ook zonder evenementen aantrekkelijke verblijfplaatsen zijn.
- Voor de inrichting dient er minimale aantal stroompunten aanwezig te zijn. Tevens aansluitingen voor riolering en water. Er dient rekening gehouden te worden met ruimte te behoeve van verrijdbare afvalcontainers en verplaatsbaar meubilair. De verlichting, bomen en parkeermeters dienen aan de zijanten van het terrein gesitueerd te worden.

Kleine voet- en fietsbruggen

Kenmerken:

- Inrichting: Hout en stalen voet- en fietsbruggen, Gelegen voornamelijk op de doorgaande fiets- en wandelroutes, zowel in het woongebied als in de parkgebieden.
- Gebruiksintensiteit: Sterk wisselend, pieken en dalen.
- Beheerniveau: functioneel, in stand houden, zodat het er verzorgd en netjes uitziet met af en toe wat schade en disconform. De aansluiting met het land dient veilig te zijn.

Uitgangspunten / aanbevelingen:

- Houten bruggen voorzien van een dekplank met slijtlaag of een andere vorm van antislip. En een houten brugleuning.

Kunst

Kenmerken:

- Inrichting: Hoofdzakelijk in de centra van de kernen, op markante locaties en benadrukken de identiteit.
- Uiteenlopende vormen van kunst, veelal beelden.

Uitgangspunten / aanbevelingen:

- Handhaven en uitbreiden van kunstobjecten die de identiteit van zowel de locatie als Uden versterken.
- Beheerkwaliteit gelijk trekken met gebied waar ze in staan.

Verkeersborden

Kenmerken:

- Inrichting: Relatief weinig, alleen op plaatsen waar verkeersveiligheid in gevaar kan komen.
- Beheerkwaliteit: hoog. Langs de hoofdwegen is het beheer hoger dan in overige gebieden.

Uitgangspunten / aanbevelingen:

- In stand houden van de lage hoeveelheid verkeersborden. Dit voorkomt een verrommeling van de buitenruimte.
- Beheerkwaliteit gelijkstellen aan beheerniveau van gebied.

Straatmeubilair (containers banken, afvalbakken, fietsenstalling)

Kenmerken:

- Inrichting: Standaard en uniform karakter, beperkt onderscheid binnen Uden. Daarnaast oogt de straatmeubilair keuze (vooral verlichting) bij reconstructie willekeurig.
- Beheerniveau: hoog.

Uitgangspunten / aanbevelingen:

- Aanbrengen van variatie in gebruik van straatmeubilair waarbij onderscheid wordt gemaakt in plusplekken (exclusief karakter) en standaardwijken (basis uitstraling).
- Het is wenselijk om beeldencatalogus per functioneel gebied op te stellen om stijl en eenheid te handhaven.
- Gelijkstellen van beeldkwaliteit aan beheerniveau omliggend gebied.

Terrassen

Kenmerken:

- Inrichting: Voornamelijk in het centrum van de kern Uden, rommelige uitstraling door particuliere invulling. Het draagt bij aan een levendige en aantrekkelijke sfeer in het centrum.
- Gebruiksintensiteit: pieken en dalen, seizoensgebonden.
- Beheerniveau: hoog, maar sterk afhankelijk van particuliere terrassen.

Uitgangspunten / aanbevelingen:

- Beheer in goed overleg met eigenaren.

Speelplekken

Kenmerken:

- Inrichting: Standaard en uniform karakter, beperkt onderscheid binnen Uden. Vormen locaties die gevoelig zijn voor vandalisme en hangjeugd.
- Gebruiksintensiteit: gemiddeld.
- Beheerniveau: hoog, afhankelijk van vandalisme, door kauwgom en zwerfvuil is pleksgewijs meer beheer nodig.

Uitgangspunten / aanbevelingen:

- Aanbrengen van variatie in gebruik van speelplekken waarbij onderscheid wordt gemaakt in plusplekken (exclusief karakter) en standaardwijken (basis uitstraling)
- Keuze mogelijkheid aanbieden uit mogelijk speeltoestellen per functioneel gebied om stijl en eenheid te handhaven.
- Materiaalgebruik die vandalisme bestendig is.
- Beheer conform attractiebesluit.

Rolluiken

Kenmerken:

- Inrichting: Hoofdzakelijk in het centrum van de kern Uden. Geeft rommelige en kille sfeer.
- Gebruiksintensiteit: hoog.

Uitgangspunten / aanbevelingen:

- Het vermijden van rolluiken, of het gebruik van rolluiken binnen in de winkel achter de etalage toepassen, zodat gevel licht uitstraalt.
- Vermijden van anti-ramkraak palen of eventuele verzinkbare palen toepassen. Dit zodanig inpassen dat het geen afbreuk doet aan de inrichting van de openbare ruimte.

Uitstaling winkels

Kenmerken:

- Inrichting: Voornamelijk in het centrum van de kern Uden. Geeft rommelige uitstraling door verschillende particuliere invulling. Kan de looproute hinderen.
- Gebruiksintensiteit: hoog, komt veelvuldig voor in het centrum.

Uitgangspunten / aanbevelingen:

- Het is wenselijk om te handhaven en toezicht te houden op het naleven van de richtlijnen voor uitstallingen met als doel om een rustiger, aantrekkelijker en obstakelvrij straatbeeld te creëren.

invaliden- & gehandicaptenvoorzieningen (geleidenstroken en parkeervoorziening)

Kenmerken:

- Inrichting: Voornamelijk in het centrum van de kern Uden. Blindengeleidenstroken door de gehele kern en veel parkeervoorzieningen op de juiste plaats.
- Gebruiksintensiteit: gemiddeld.
- Beheerniveau: gelijk aan omliggende omgeving.

Uitgangspunten / aanbevelingen:

- Behouden van het aantal en de locaties van de verschillende voorzieningen in het centrum.
- Handhaven voorzieningen, zodat deze optimaal gebruikt kunnen worden en deze niet gehinderd worden door obstakels (o.a. uitstallingen, terrassen, of laad- en losverkeer).
- De voorzieningen goed laten aansluiten bij natuurlijke geleiding.
- Vroeg betrekken van de doelgroep bij de planvorming.

30 - 50 km zones

Kenmerken:

- Inrichting - overgangsgebieden aangeduid door verhoogde in- en uitritten. Voor 30 km zones gelden verkeersremmende maatregelen. De voorkeur is klinkers versus asfalt.
- Gebruiksintensiteit: sterk wisselend, afhankelijk van locatie.
- Beheerniveau: gelijk aan omliggende omgeving.

Uitgangspunten / aanbevelingen:

- Handhaven en behouden van duidelijke scheiding 30-50 km zone.
- Alle 30 km zones uitvoeren in elementverharding.
- Gebruik maken van subtiele verkeersremmende maatregelen door bijvoorbeeld slingerwegen en aanpassingen in profiel en verharding.
- 30 km zone inrichten passend bij gebruik en aanpassen van profiel.

14. Speerpunten

Om deze nota daadwerkelijk als handvat voor zowel de ontwerper, de beheerder als de bestuurder te laten zijn is het van belang dat de kenmerken, uitgangspunten en aanbevelingen uit de nota zowel bij nieuwe ontwikkelingen, nieuwe beleidsplannen, (her)inrichting en beheermaatregelen worden getoetst, toegepast en daadwerkelijk uitgevoerd. Dit betekent dat het processchema in de inleiding geïmplementeerd en als vanzelfsprekend moeten worden beschouwd. Hierdoor ontstaat er in Uden een kenmerkende, functionele, duurzaam, beheerbare openbare ruimte, waar de inwoners zich in kunnen verplaatsen en elkaar kunnen ontmoeten.

Om de nota tot uitvoering te brengen en een bijdrage te leveren aan de trends, ontwikkelingen en het coalitieakkoord worden er vijf speerpunten benoemd. Deze speerpunten zijn:

Speerpunten:

1. Toepassing en gebruik van de nota inbedden in de organisatie. Door het geven van presentaties in de gehele organisatie, opstellen borgingprocesschema, uitwerken van de projecten NOR, successen delen;
2. Versterken van economisch klimaat en relatie/overgang omringend landschap en Uden, door verdere ontwikkeling van het Zorgpark op Uden- Noord in relatie met het natuurgebied Maashorst;
3. Het Udense winkelcentrum moet het meest attractieve centrum van de regio blijven. Aandachtspunten hierbij zijn het opstellen van een ontwerp- en beheerrichtlijnen handboek, inrichting van de Markstraat, vormgeving van de Passages en de vormgeving van het overgangsgebied “ Schil rondom het Centrum”.

4. Opstellen handboek ontwerp- en beheerrichtlijnen (inclusief parkeeroplossingen);
5. Het leefbaar maken en houden van de omgeving staat voorop. Bij ontwikkelingen in die omgeving worden bewoners en gebiedsplatforms betrokken. Om de leefbaarheid en de kwaliteit van de openbare ruimte op niveau te houden dienen er in samenspraak met bewoners herinrichting en renovaties uitgevoerd te worden in de woongebieden van de jaren '50, begin jaren' 70 en de woonstraten in Volkel.